

GENEL TÜRK TARİHİ

ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Cilt/Volume 7, Sayı/Issue 13, Ocak/January 2025, ss. 129-152.

Geliş Tarihi–Received Date: 13.09.2024 Kabul Tarihi–Accepted Date: 19.11.2024

ARAŞTIRMA MAKALESİ – RESEARCH ARTICLE

TÜRK MİLLİYETÇİLERİNİ BİRLEŞTİRME HEDEFİNE YÖNELİK BİR ÜLKÜ HAREKETİ:
MEFKÜRE DERGİSİ

 <https://doi.org/10.53718/gttad.1549330>

 ÖZLEM SEYHAN*

ÖZ

1912 yılından itibaren teşkilatlı ve sistematik bir şekilde Türklerin yararını gözetmek için çalışan Türk milliyetçileri, Türk Ocakları bünyesinde varlık göstermişlerdir. Ancak Türk Ocaklarının kapatıldığı 1931 yılından itibaren milliyetçi ideoloji uzun süre tüzel bir teşkilattan mahrum kalmıştır. Nitekim Türkiye'nin çok partili hayata geçmesi ile birlikte doğan özgürlük ortamı, pek çok derneği milli gayelerle faaliyete geçmeye teşvik etmiştir. Türk Milliyetçiler Derneği de böyle bir ortam içerisinde, Türk milliyetçiliğini benimseyen kişi ve dernekleri aynı çatı altında toplamak için harekete geçmiştir. Dernek, kısa sürede büyük bir ilgi ile karşılanmış, Türkiye'nin farklı bölgelerinde şubeler açarak çalışmalarına başlamıştır. Türk Milliyetçiler Derneği, *Mefkûre* isimli bir dergi çıkararak fikirlerini savunmak ve gelen eleştirilere cevap vermek için uygun bir zemin hazırlamıştır. 1950'li yılların başında faaliyet gösteren dergi Demokrat Parti'nin fikir ve icraatlarını tam bir inanç ve adanmışlıkla savunmakla kalmamış, tek parti döneminde yaşanan aksaklıkları da doğrudan CHP'yi hedef alarak eleştirmekten çekinmemiştir. Öyle ki genç cumhuriyeti ayakta tutacağına inanılan ilke ve inkılaplar, siyasal ve sosyal yenilikleri tam manasıyla kavrayamayan, bilhassa laikliği benimseyemeyen dini hassasiyet sahibi kitleler hem Türk Milliyetçiler Derneğini hem de *Mefkûre* dergisini yakından takip etmiş, dernek kısa süre içerisinde Anadolu'nun en ücra köy ve kasabalarından dahi taraftar toplamıştır. Demokrat Parti'nin iç politikasını olduğu gibi dış politikasını da takdirle karşılayan dergi çevresi, Amerika Birleşik Devletleri ile Türkiye'nin ilişkilerini geliştirmeye yönelik faaliyetleri desteklerken Sovyetler Birliği'ne ve her türlü sosyalist komünist fikirlere savaş açmıştır. Sovyetler Birliği'nin Türklerin ezeli düşmanı olduğu tezi savunulurken esaret altındaki Türk boylarının bağımsızlığını kazanması için Türkiye'nin hem politik hem de askeri anlamda destek olmasını isteyecek kadar dönemin realitesinden uzak bir tutum benimsenmiştir. Benzer şekilde, NATO'ya üyelik bir zafer olarak kabul edilirken Kore Savaşı neredeyse İstiklâl Harbi ile eş değer tutulmuştur. Hatta tarih boyunca kahramanlıkları ile bilinen Türk askerinin Kore'de destan yazdığı şeklinde ifadeler yer verilmiştir. Aynı tarihlerde Kore Savaşı'nın Türkiye'nin meselesi olmadığını, yalnızca komünizm ve sosyalizm gibi fikirlerin Türkiye'yi kurtaracağını savunan solcu kesim ise milliyetçileri bu tutumlarından dolayı şiddetle eleştirmiştir. Nitekim Türkiye'de sağcı ve solcu olarak keskinleşen iki kutup arasındaki kalem düellosu, fiziksel arbedeye varan öğrenci olaylarına zemin hazırlamıştır. Öyle ki bu dönemde yayınlanan dergilerde farklı ideolojileri benimseyen kişilerin diğerini vatan haini olarak suçladığı görülmektedir. Nitekim *Mefkûre* dergisi de sert üslubu ve uzlaşmaz görünen tavrından dolayı gençleri galeyana getirmek, irticayı desteklemek, cumhuriyetin ilke ve inkılaplarını değersizleştirmek gibi gerekçelerle kısa süre içerisinde kapatılmıştır. 1950 yıllarındaki siyasal, sosyal ve ekonomik gelişmelerine kayıtsız kalmayan dergi, Türkiye'yi Türkçü bir ideolojinin yükselteceğine inanmış ve yayın hayatı boyunca adeta kendini bunu kanıtlamaya adanmıştır. Bu çalışmada, *Mefkûre* dergisi özelinde Türk milliyetçilerinin 1950'li yıllardaki birleşme çabaları ve fikirleri, dönemin sağcı ve solcu yayınları dikkate alınarak olarak incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Antikomünizm, Irkçılık, Mefkûre, Milliyetçilik, Türkçülük.

* Dr., Konya/TÜRKİYE, E-Posta: akpinarr_ozlem@hotmail.com, ORCID ID: 0009-0002-0103-5072.

TÜRK MİLLİYETÇİLERİNİ BİRLEŞTİRME HEDEFİNE YÖNELİK BİR ÜLKÜ HAREKETİ: MEFKÛRE DERGİSİ

AN IDEALIST MOVEMENT AIMED AT UNITING TURKISH NATIONALISTS: MEFKÛRE MAGAZINE

ABSTRACT

Turkish nationalists, who have been working for the benefit of the Turks in an organized and systematic manner since 1912, have taken part in the Turk Ocakları. However, since 1931, when the Turk Ocakları were closed, the nationalist ideology was deprived of an organization for a long time. As a matter of fact, many associations started to operate for national purposes under the influence of the atmosphere of freedom that emerged with Turkey's transition to a multi-party system. In such an environment, the Turkish Nationalists Association took action to gather individuals and associations that embraced Turkish nationalism under the same roof. The association was met with great interest in a short time and started its activities by opening branches in different regions of Turkey. The Turkish Nationalists Association prepared a suitable basis for defending its ideas and responding to criticism by publishing a magazine called *Mefkûre*. The magazine, which was active in the early 1950s, not only defended the ideas and actions of the Democratic Party with full faith and dedication, but also did not hesitate to criticize the problems experienced during the single-party period by directly targeting the CHP. Because of this the masses who could not embrace the principles, reforms and secularism that were believed to keep the young republic alive, had followed both the Turkish Nationalists Association and *Mefkûre* magazine closely, and the association quickly gathered supporters from even the most remote villages and towns of Anatolia. Appreciating the foreign policy as well as the domestic policy of the Democratic Party, the magazine circle supported activities that aimed at improving relations between the United States and Turkey and declared war on the Soviet Union and all kinds of socialist communist ideas. While defending the thesis that the Soviet Union was the arch-enemy of the Turks, an attitude that was so far removed from the reality of the period was adopted that it wanted Turkey to support both politically and militarily in order for the Turkish tribes under captivity to gain independence. Similarly, while membership in NATO was considered a significant achievement the Korean War was almost equated with the War of Independence. In fact, there has been plenty of expressions of bravery saying that the Turkish soldier, known for his heroism throughout history, wrote an epic story in Korea. At the same time, the left-wing faction who argued that the Korean War was not Turkey's issue and that only ideas such as communism and socialism would save Turkey, strongly criticized the nationalists for their attitude. Indeed, the *Mefkûre* magazine was also closed down in a short time due to its harsh style and seemingly uncompromising attitude, with the reasons of provoking the youth, supporting reactionism and devaluing the principles and reforms of the republic. The magazine, which was not indifferent to the political, social and economic developments of the 1950s, believed that a Turkist ideology would elevate Turkey and devoted itself to proving this throughout its publication life. This study examines the unification efforts and ideas of Turkish nationalists in the 1950s were comparatively examined, with particular reference to the *Mefkûre* magazine, taking into account the right-wing and left-wing publications of the period.

Keywords: Anti-communism, Idealism, Nationalism, Racism, Turkism.

GİRİŞ

Tüm dünyada yeni gelişmelerin habercisi olan aydınlanma çağının etkisi ile bireylerin ve toplumların fiziki ve beşeri özelliklerini koruma hakkına sahip olduğu anlayışı kabul edilmiştir. İnsanın yaşam hakkına ve vücut bütünlüğüne zarar gelmemesi, eşit, hür ve bağımsız şartlarda yaşayıp adalet ile muamele görmesi temel prensip olarak pek çok devlet tarafından desteklenmiştir. Özellikle Fransız İhtilali'nin etkisiyle milletlerin de bu düzen içerisinde kendi kaderlerini tayin edebilecekleri, hürriyet, eşitlik temelinde müstakil bir hayat sürebilecekleri fikri milliyetçilik ideolojini yükselişe geçirmiştir. Milliyetçilik akımı pek çok imparatorluğun dağılmasına, yeni ulus devletlerin kurulmasına yol açmıştır. Dünyadaki bu gelişmeler şüphesiz ki Osmanlı Devleti'ni de derinden etkilemiş, imparatorluk bünyesinde yaşayan azınlıklar, kurdukları dernekler aracılığıyla ayrılıkçı faaliyetlere başlamıştır. Kısa süre içerisinde başarıya ulaşan Yunan(1821) ve Bulgar(1876) İsyânları Osmanlı idarecilerini telaşa düşürmüştür. Alınan askeri önlemlerin sonuçsuz kalması üzerine, Osmanlılık ideolojisi ile din, dil, ırk ayırt etmeksizin Osmanlı topraklarında yaşayan herkesin Osmanlı vatandaşı olduğu şeklindeki yaklaşım, gayrimüslimlerin aidiyet hissini güçlendirmeyi hedeflemiştir. Ancak ilk olarak Balkan Savaşları'nın, ardından I. Dünya Savaşı'nın kaybedilmesi, Mondros Mütarekesi ile Anadolu'nun işgale uğraması, Sevr Antlaşması'nın ülkeyi tam anlamıyla parçalamayı hedeflemesi üzerine Türk milliyetçiliği bir kurtuluş reçetesi haline gelmiştir. Nitekim İstiklâl Harbi'nin zafere ulaşmasında milliyetçilik önemli rol oynamıştır.

Türk milliyetçiliği ilk olarak edebiyat ve tarih araştırmalarında kendini göstermiş, dilde, fikirde Türkçülük düsturu ile milli bir hareket ortaya çıkmıştır. Türkçülüğün teşkilatlı bir hale gelmesi ise milliyetçiliği ve milletin ilerlemesini kendine ana hedef olarak belirleyen cemiyetlerin kurulmasıyla başlamıştır. Muhtelif tarihlerde pek çok dernek kurulmasına rağmen Türk Ocakları bunların en uzun ömürlüsü olmuştur.¹ Resmi olarak 1912 yılında

¹ Yusuf Sarnay, *Türk Milliyetçiliğinin Tarihi Gelişimi ve Türk Ocakları*, Ötüken Yayınları, İstanbul 1994, s. 118.

çalışmalarına başlayan Türk Ocakları, faaliyetlerini 1931 yılına kadar sürdürmüştür. Millî Mücadele sürecinde halkın örgütlenmesinde aktif rol alan Ocaklılar, Cumhuriyetin ilanı ile yeniliklerin ve inkılapların yanında yer almıştır.² Ancak 1931 yılında Türk Ocaklarının siyasal bir hüviyet taşıdığı ve muhalif çizgide yer aldığı yönündeki izlenimler, Mustafa Kemal'in isteği ile Ocağın feshine yol açmıştır.³ Türk Ocaklarının kapatılmış ancak millî gayelerle faaliyet gösteren Millî Türk Talebe Birliği Kasım 1936 tarihine kadar milliyetçilerin temsilcisi olma özelliğini korumuştur. Millî Türk Talebe Birliğinin kapatılmasının ardından ise Türk milliyetçiliği bir dernek teşkilatından mahrum kalmıştır. Buna rağmen milliyetçi hareket dergi ve gazeteler aracılığıyla sürdürülmüştür. 1944 yılında ise Irkçılık-Turancılık davası ile milliyetçi camia dönemin siyasal olaylarının da etkisiyle adeta sindirilmiştir.⁴

Türkiye'nin çok partili hayata geçmesi ile doğan hürriyet ortamı pek çok yeni derneğin kurulmasına olanak tanımıştır. Bu ortam içerisinde faaliyete başlayan Türk Kültür Ocağı, Türk Kültür Derneği, Türk Kültür Çalışmaları Derneği, Türk Gençlik Teşkilatı ve Genç Türkler Cemiyeti milliyetçiler arasında birlik ve beraberliğin sağlanmasını ilke olarak kabul etmiştir. Bu doğrultuda 1950 yılında Milliyetçiler Federasyonu kurulmuştur. Federasyon Türk milliyetçilerini birleştirmek, milleti müreffeh bir seviyeye çıkarmak ve komünizme karşı mücadele etmek hedeflerini benimsemiştir.⁵ 1951 yılında düzenlenen kurultay toplantısında federasyonu oluşturan derneklerin birleşme kararı büyük bir heyecan içerisinde tartışılmıştır.⁶ Yeni kurulacak derneğin isminin Türk Milliyetçiler Derneği olmasına oy çokluğuyla karar verilerek dernek nizamnamesi hazırlanmıştır.⁷ Nizamnameye göre; derneğin merkezi Ankara'dadır. Dernek gerekli gördüğü yerlerde şubeler açabilir. Türk milliyetçiliğinin din, tarih, dil, aile gibi kutsal değerlerini korumak ve milliyetçileri teşkilatlandırmak derneğin esas amacıdır.⁸ Millet arasında dayanışmayı güçlendirmek, haksızlıklarla mücadele etmek, Türk ahlak ve adetlerine uygun yaşamayı teşvik etmek, milliyetçiliğe ve Türk millî varlığına zarar verecek ideolojilerle savaşmak derneğin temel prensiplerindedir.⁹ Bu minvalde faaliyetlerine başlayan Türk Milliyetçiler Derneği, kısa süre içerisinde ülke çapında teşkilatlanmayı başararak gençlerin uğrak yeri haline gelmiştir.¹⁰

Türk Milliyetçiler Derneği hem merkez de hem de diğer seksen şubesinde düzenlenen anma ve kutlama programlarıyla, verilen konferanslarla, düzenlenen toplantılarla dikkatleri üzerine çekmeyi başarmıştır.¹¹ Dernek üye sayısının çokluğundan ziyade cemiyetle bizzat alakadar olan, toplumun yararına çalışan, dayanışma içerisinde bulunan genç üyelerinin varlığıyla övünmeyi tercih etmiştir.¹² Dernek bünyesinde Türk kültür öğelerini derlemek, işlemek ve yaymak amacıyla bir ilmi heyetin teşkiline ihtiyaç duyulmuştur. Özellikle kendi muhitindeki kalkınmaya öncülük etmesi beklenen şubelerin içinde bulunduğu şehirleri coğrafya, tarih, dil, edebiyat, güzel sanatlar, mimari, folklor, örf ve adet gibi her yönüyle inceleyip, tanıması gerektiği anlayışı benimsenmiştir.¹³ Milliyetçiliğin ilmi metotlarla desteklenmesine yönelik bu girişimler halkın ilgisini çekmeyi başarmıştır. Dönemin siyasal ve sosyal gelişmeleri yakından takip eden milliyetçiler, Kore Savaşı, Kıbrıs Meselesi ve dış Türklerin mevcut durumu ile ilgili birçok etkinlik düzenlenmiş,¹⁴ derneğin yayın organı olan *Mefkûre* dergisinde köşe yazılarına ve şiirlere yer verilmiştir. Türkiye dışında yaşayan Türklerin bilhassa komünist ideoloji altında ezildiği her fırsatta dile getirilerek bağımsızlıklarına kavuşmaları desteklenmiştir. Bununla bağlantılı olarak dernek komünizme adeta savaş açmış, Sovyetler Birliği'nin Türkiye'nin ezeli düşmanı olduğu her fırsatta dile getirilmiştir.

Türk Milliyetçiler Derneğinin kuruluş amaçlarından biri haline gelen komünizmle mücadele, bazı basın mensupları ve üniversite talebeleri tarafından başlatılan kampanya sonucu Nazım Hikmet'in affının istenmesi¹⁵ ile farklı bir boyut kazanmıştır. Nazım Hikmet'in ve onu destekleyenlerin komünist, hatta "vatan haini" olduğu ileri sürülmüştür. Bazı kişi ve kurumların komünist fikirlere hizmet ettiği, ülke çıkarlarını ve milletin menfaatlerini art niyetli olarak kullandığı iddia edilmiştir.¹⁶ Bunun yanında cumhuriyet devri inkılaplarının bariz bir şekilde eleştirilmesi, milliyetçiliğe yeterli önemin verilmediğinin söylenmesi, laik devlet anlayışı ile uyuşmayan fikirlerin

² Tahir Kodal, "Mustafa Kemal Atatürk ve Türk Ocakları", *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, S. 52, Erzurum 2014, s. 296.

³ Mustafa Arıkan, Ahmet Deniz, "Türk Ocaklarının Kapatılışı, Borçları ve Emlâkinin Tasfiyesi", *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, S. 15, Konya 2004, s. 402; Harun Aydın, "Türk Kültür Hayatında Halkevleri Kütüphaneleri ve Basına Yansımaları (1932-1951)", *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, C. 12, S. 38, 2024, s. 453.

⁴ Kaya Özdemiroğlu, *Mefkûre*, "3 Mayıs", S. 29, 24 Mayıs 1952, s. 3; Gökberk Yücel, Yusuf Ziya Bölükbaşı, "Türk Milliyetçiliğinde Yol Ayrımı: 3 Mayıs 1944 Irkçılık Turancılık Davası", *Milliyetçilik Araştırmaları Dergisi*, C. 1, S. 2, 2019, s. 26-30.

⁵ Mehmet Ateşoğlu, "Türk Milliyetçiler Derneği'nin Kuruluşu", *Mefkûre*, S. 23, 29 Mart 1952, s. 3.

⁶ BCA (Devlet Arşivleri Başkanlığı Cumhuriyet Arşivi), BÖKM (Başbakanlık Özel Kalem Müdürlüğü) 30-1-0-0123.784.2 \ 20.01.1953.

⁷ Mehmet Ateşoğlu, "Türk Milliyetçiler Derneği I. Büyük Kurultay'ından İntibalar", *Türkelî*, S. 18, 20 Ağustos 1952, s. 1-3.

⁸ Mehmet Aygen, "Türk Milliyetçileri Teşkilatlanırken", *Türkelî*, S. 9, 5 Nisan 1952, s. 2.

⁹ *Türk Milliyetçiler Derneği Tüzüğü*, Sebat Matbaası, Ankara 1951, s. 13.

¹⁰ "Anadolu Gazeteleri Ne Diyor", *Mefkûre*, S. 25, 12 Nisan 1952, s. 1-2.

¹¹ Bekir Berki, "Türk Milliyetçiler Derneği", *Serdengeçti*, S. 18-19, Ekim - Kasım 1952, s. 30.

¹² Necmeddin Sefercioğlu, "Türk Milliyetçiler Derneği", *Türk Yurdu*, S. 289, Eylül 2011.

¹³ Abdülhadi Topalloğlu, "Arkadaşlara Çalışma Sahaları", *Mefkûre*, S. 11, 29 Aralık 1951, s. 1-2.

¹⁴ Faik Akça, "Kıbrıs'a Mektup", *Türkelî*, S. 12, 20 Mayıs 1952, s. 5.

¹⁵ "İYTG Derneğinin Nazım Hikmet Meselesi Hakkında Yayınladığı İkinci Beyanname", *Barış*, S. 4, 1 Haziran 1950, s. 5.

¹⁶ Hüseyin Namık Orkun, "Bir Nisan'ın Manası", *Mefkûre*, S. 23, 29 Mart 1952, s. 1-4.

TÜRK MİLLİYETÇİLERİNİ BİRLEŞTİRME HEDEFİNE YÖNELİK BİR ÜLKÜ HAREKETİ: MEFKÜRE DERGİSİ

savunulması, Ayasofya'nın müze haline getirilmesinin şiddetle eleştirilmesi ve mukaddesat savunulurken aşırıya kaçan söylemlerin kullanılması, irtica iddialarını beraberinde getirmiştir.¹⁷ Dernek sözcüsü konumundaki dergilerin benimsediği sert üslup basında vatandaşları bölmek, ayırıştırmak ve gerıcılık yapmak olarak nitelendirilmiştir.¹⁸

Tartışmaların yükseldiği esnada *Vatan* gazetesi başyazarı Ahmet Emin Yalman'ın, Adnan Menderes'in de katılacağı Demokrat Parti kongresini izlemek üzere Malatya'da bulunduğu 22 Kasım 1952 tarihinde bir silahlı saldırıya uğraması¹⁹, Türk Milliyetçiler Derneği'nin sonunu getirmiştir. Suikast, basında ve siyasi çevrede büyük bir tepkiyle karşılanmış²⁰, Celal Bayar *Vatan* gazetesini ziyaret ederek olayın aydınlatılması için gerekli önlemlerin alınacağını belirtirmiştir.²¹ Demokrat Parti cephesi bu suikastı içselleştirerek siyasi bir saldırı olarak görmüştür. Nitekim Şerif Dursun isimli şahıs tutuklanmış ve ifadesinden anlaşıldığı üzere suikast planlı ve programlı bir şekilde tertiplenmiştir. Yapılan incelemelerde Ahmet Emin Yalman'ı vuran şahsın Hüseyin Üzmez adlı bir lise öğrencisi olduğu ortaya çıkmıştır. Sanıklardan bazılarının Türk Milliyetçiler Derneği'ne üye kaydının bulunması ve Hüseyin Üzmez'in dernek faaliyetlerine katıldığına anlaşılması üzerine tahkikat başlatılmıştır. Dernek ise iddiaları reddederek bahsi geçen saldırıyı şiddetle kınamıştır.

Bir irtica davası şeklini alan soruşturmalarda²² Türk Milliyetçiler Derneği gerici hiçbir faaliyeti desteklemediğini ve irtica yanlısı olmadığını kanıtlanmaya çalışmıştır.²³ Adı geçen kişilerin ferdi davranışları ile dernek nizamnamesinin eş tutulmaması istenmiştir.²⁴ Derneğe yöneltilen ırkçılık ve ümmetçilik eleştirilerine şiddetle karşı çıkılarak Alman faşizminin asla Türk milliyetçilerince kabul görmediği²⁵, irtica ve ümmetçiliğin milliyetçilikle bağdaşmayacağı şeklinde açıklamalar yapılmıştır.²⁶ Çıkarılan beyanname ve tamimlerde Türk Milliyetçiler Derneği'nin bahsi geçen olaylarla hiçbir ilgisinin bulunmadığı, cumhuriyet kanunlarına her daim sadık kaldığı ifade edilmiştir.²⁷ Hatta dernek, Cumhurbaşkanı Celal Bayar'a müracaat ederek olayların tarafsız ve ilmi bir çerçevede incelenmesi ricasında bulunulmuştur.²⁸ Ancak bu çaba siyasi düzeyde bir karşılık bulamamıştır. Dava sürecinde gözden kaçırılmaması gereken bir diğer etmen ise dernek nizamnamesinde Türk Milliyetçiler Derneği'nin siyaset üstü bir kurum olduğunun ve siyasetle kesinlikle uğraşmayacağını belirtmesine rağmen dönemin bütün siyasal olaylarına aktif olarak katılmasıdır. Bu durum siyasi çevrelerce hoş karşılanmamış, hatta derneğin iktidar tarafından siyasal bir rakip olarak görülmesine yol açmıştır.²⁹ Buradan hareketle, derneğin siyasi partiye dönüşmesinden duyulan endişenin kapatma kararının alınmasında etkili olduğu söylenebilir. Öyle ki iki yıl gibi kısa bir süre içerisinde Türk Milliyetçiler Derneği, Türkiye'nin farklı bölgelerinde on sekiz ayda seksen ayrı şube açarak³⁰ binlerce üye sayısına ulaşmıştır.³¹ Nitekim ilk önce alınan tedbirli kapatma kararıyla 22 Ocak 1953 gecesi derneğin şubelerine eş zamanlı baskınlar düzenlenmiş ve derneğin evraklarına el konularak faaliyetleri durdurulmuştur.³² Ardından açılan temelli kapatma davasının son duruşmasının yapıldığı 4 Nisan 1953 tarihinde dernek "amme nizamını sarsmaya matuf bir teşekkül olması" gerekçesiyle feshedilmiştir.³³

Türk Milliyetçiler Derneği iki yıl gibi kısa bir süre içerisinde Türk milliyetçilerini teşkilatlandırmayı ve aynı çatı altında birleştirmeyi başarmıştır. Fikirleri ve faaliyetleriyle uzun süre isminden söz ettirmiştir. Millî menfaatleri korumak düsturuyla yola çıkan dernek aşırıya kaçan fikir ve söylemleriyle tepki çekmiş, ırkçılık ve

¹⁷ "İrtica ve Manası", *Barış*, S. 2, 1 Mayıs 1950, s. 1-11; Necmeddin Sefercioğlu, "Türk Milliyetçiler Derneği", *Türk Yurdu*, S. 289, Eylül 2011.

¹⁸ Murat Kılıç, *Allah, Vatan, Soy Milli Mukaddesat Türk Milliyetçiler Derneği (1951-1953)*, İletişim Yayınları, İstanbul 2016.

¹⁹ "Ahmet Emin Yalman'ı Üç Yerinden Yaraladılar", *Akşam*, 23 Kasım 1952, s. 1-2; "Meçhul Bir Şahıs Ahmet Emin Yalman'ı Av Tüfeği İle Yaraladı", *Milliyet*, 23 Kasım 1952, s. 1.

²⁰ BCA, BÖKM, 30-1-0-0\18.104.48\01.12.1952.

²¹ "Suikast Faili Olarak Şerif Dursun Adlı Bir Şahıs Takip Ediliyor", *Vatan*, 24 Kasım 1952, s. 1.

²² "İrtica Şebekesi Tahkikati İlerliyor", *Akşam*, 29 Kasım 1952, s. 1-2; "Suikast Tahkikatında Yeni Deliller Ele Geçiriliyor", *Vatan*, 24 Aralık 1952, s. 1.

²³ Said Bilgiç, "Hakiki Dava Adamı Ümitsizliğe Düşmez", *Mefkûre*, S. 30, 20 Aralık 1952, s. 1-4.

²⁴ "Lütfi Beydağ'ın Beyanatu", *Mefkûre*, S. 30, 20 Aralık 1952, s. 3.

²⁵ Nihal Atsız'ın *Mefkûre*'de 10 Mayıs 1952 tarihinde yayımlanan "Devletimizin Kuruluşu" başlıklı yazısında Hitleri övdüğü ve Türk milliyetçiliğini Alman faşizmine yaklaştırmak istediği, ırkçılık propagandası yaptığı şeklinde bir takım eleştiriler üzerine bu gibi açıklamalar yapılmak durumunda kalmıştır.

²⁶ Said Bilgiç, "Talebe Federasyonuna Cevabımız", *Mefkûre*, S. 30, 20 Aralık 1952, s. 2.

²⁷ "Türk Milletine Beyanname", *Mefkûre*, S. 30, 20 Aralık 1952, s. 4; "Tamim", *Mefkûre*, S. 30, 20 Aralık 1952, s. 2.

²⁸ "Cumhurbaşkanına Çekilen Telgraf", *Mefkûre*, S. 31, 10 Ocak 1953, s. 1.

²⁹ Türk Milliyetçiler Derneği üyelerinden Remzi Oğuz Arık'ın 19 Mayıs 1952 tarihinde Demokrat Parti'den istifa ederek aynı yıl içinde Türkiye Köylü Partisi'ni kurması siyaset tartışmalarında etkili olmuştur. Nitekim Remzi Oğuz Arık Türk Milliyetçiler Derneği'ne siyaset karıştırmamak amacıyla üyelikten istifa ettiğini ancak demekte kültürel gayelerle hareket eden diğer partili üyelerin de bulunduğu gerekçesiyle bu isteğin kabul edilmediğini bildirmek durumunda kalmıştır. "Prof. Remzi Oğuz Arık'ın Açıklaması", *Mefkûre*, S. 30, 20 Aralık 1952, s. 3.

³⁰ Derneğin bekasının tehlikeye düştüğü 1953 yılı Ocak ayında dahi yeni şubelerin açılmaya devam ettiği görülmektedir. "Yeni Açılan Şubelerimiz", *Mefkûre*, S. 31, 10 Ocak 1953, s. 1.

³¹ "Hürriyet ve İstiklal Gününde", *Mefkûre*, S. 30, 20 Aralık 1952, s. 2.

³² "Milliyetçiler Derneği Kapatıldı", *Milliyet*, 23 Ocak 1953, s. 1; Necmettin Sefercioğlu, *Türk Milliyetçiler Derneği ve Kapatılış Davası*, Bilgeoğuz Yayınları, İstanbul 2012, s. 43-46.

³³ "Milliyetçiler Derneği Dün Mahkemece Feshedildi", *Milliyet*, 5 Nisan 1953, s. 1-7.

irtica ile suçlanmıştır.³⁴ Aşağıda Türk Milliyetçiler Derneği'nin resmi yayın organı vazifesi gören *Mefkûre* dergisinde yer alan fikirler ayrıntılı olarak incelenecektir.

1. Mefkûre Dergisinin Biçimsel Özellikleri

Mefkûre dergisinin ilk sayısı 20 Ekim 1951 tarihinde yayınlanmıştır. Derginin Sahibi Türk Milliyetçiler Derneği, neşriyatı fiilen idare eden Cevdet Kıraç'tır. İdare adresi Vakıf İşhanı kat 3/A, numara 324'tür. *Mefkûre* Ankara Güven Matbaasında basılmıştır. İlk sayısında derginin haftalık periyotlarla yayınlanacağı ve Türk Milliyetçiler Derneği'nin yayın organı olduğu belirtilmiştir.³⁵ Ancak ekonomik ve siyasi sebeplerden dolayı yayında aksamalar yaşanarak kimi zaman on beş günde bir çıkarılmış, kimi zaman aylarca yayın yapamamıştır. *Mefkûre* nizamî olarak çıkarıldığı dönemde iki sayfa ve gazete formatında okuyucular ile buluşmuştur. 29 Mart 1952 tarihli 23'üncü sayı ile birlikte sayfa sayısı dörde çıkarılmıştır. *Mefkûre* dergisi 10 Ocak 1953 tarihli 31'inci nüshası ile yayın hayatına son vermek durumunda kalmıştır. Yaklaşık iki yıl içerisinde otuz bir nüsha ile Türk Milliyetçiler Derneği'nin sözcüsü olmuş hatta son sayılarda derneğe yöneltilen irtica ve ırkçılık iddialarına cevap verilerek derneğin varlığı korunmak istenmiştir.³⁶ Derginin her sayısında sağ üst köşede özlü bir söz paylaşılmıştır. Örnek oluşturması açısından "*Kuvvet birliktedir*"³⁷, "*Türkçülük Türk Milletini yükseltmektedir*"³⁸, "*Asil vazifeler için korku yoktur*"³⁹, "*İnsanlara hürriyet milletlere istiklâl*"⁴⁰ sözleri dikkate şayandır. Dergide nadir de olsa resimlere ve fotoğraflara yer verilmiştir. Derginin satış fiyatı 5 kuruştur. 1951 yılı Aralık ayında derneğe bir de telefon alınmıştır. Telefon numarası 15651'dir.⁴¹ *Mefkûre* dergisinin 29'uncu sayısı 24 Mayıs 1952 tarihinde çıkmasının ardından bir kesinti yaşanmış ve 30'uncu sayı 20 Aralık 1952 tarihine kadar yayınlanamamıştır. Bunun ardından son nüsha olan 31'inci sayı da 10 Ocak 1953 tarihinde çıkarılmıştır.

Mefkûre dergisi içerik itibarıyla düşünce yazıları, tarihi olaylar, vefat dolayısıyla anma, Türk tarihi açısından önemli olan şahsiyetlerin faaliyetleri, şiirler ve dernek haberlerinden oluşmuştur. Türk Milliyetçiler Derneği'nin farklı şubelerinde gerçekleşen kongreler⁴², konferanslar, anma toplantıları ve yeni açılan şubelerin müteşebbis heyeti, idare heyeti, açık adresi hakkında ayrıntılı bilgiler verilmiştir.⁴³ Farklı gazetelerde derneğe dair çıkan yazılar aktarılmıştır. Okuyucuyu millî şuurla donatmak hedefine ulaşmak isteyen dergi, kitap tanıtımlarına yer vermiş, bazı eserlerin mutlaka okunması tavsiyesinde bulunmuştur. Bununla birlikte derginin satışını artırmak ve gelir elde etmek için yapılan çalışmalarından bahsedilerek okuyuculardan ısrarla dergi ücretini göndermeleri istenmiştir.⁴⁴ Türk milliyetçilerinin dergiye üye olarak bu hareketi destekleyebileceği belirtilmiştir. Maddi destekten yoksun olan dergi bu şekilde ayakta kalmaya çalışmıştır.

2. Mefkûre Dergisinin Fikri Yapısı

Mefkûre dergisi kısa süren yayın hayatında Türkiye'nin gündemini meşgul eden konular hakkında fikir beyan etmiş ve Türk milliyetçisinin olaylar ve durumlar karşısında nasıl bir tavır alması gerektiğini açıklamıştır. Türk milliyetçisi kimdir ve hangi özelliklere sahip olmalıdır sorusu ile yayına başlayan dergiye göre, milliyetçi kendi muhitinde sevilen, sayılan, örnek bir hareket adamıdır. Milliyetçiler dinine, geleneğine ve millî kültürüne bağlı kişilerdir.⁴⁵ İnanmak, çalışmak ve ülkesi için iyi niyetle mücadele vermek milliyetçinin en önemli görevidir. Ayrıca Türk milliyetçilerinin manevi kıymetlerde ve sorumluluklarda birleştiği vurgulanmıştır.⁴⁶ Türk milletinin tarih boyunca din ve milliyetçilik gibi iki unsurdan güç aldığı belirtilmiştir.⁴⁷ Türk Milliyetçiler Derneği'ne üye olanların açık bir şekilde millî ideolojiyi temsil ettikleri ve muhitinde yanlış anlaşılacak her türlü davranıştan kaçınmaları, taassuptan, batıldan ve bilhassa siyasetten uzak durmaları istenmiştir.⁴⁸ Nitekim her ne kadar bu açıklamalar yapılsa da dernek tam tersi bir istikamette siyasetle yakından ilgilenmiş, inkılâp ve batıcılık karşıtı bir tavır takınmış, Türk kültürüne yabancı görülen her türlü yeniliğe karşı çıkılırken adeta dini bir taassup benimsenmiştir. Bu tavır da derneğin ve derginin kısa süre içerisinde kapatılmasına yol açmıştır. Bununla birlikte CHP dönemi icraatlarından rahatsız olan ve cumhuriyet ilkelerini tam manasıyla içselleştiremeyen halk, Türk

³⁴ "Milliyetçiler Derneğine Ait Tahkikat Derinleşiyor", *Milliyet*, 24 Ocak 1953, s. 1.

³⁵ *Mefkûre*, 20 Ekim 1951, S. 1, s. 1.

³⁶ *Mefkûre*, 20 Aralık 1952, S. 30, s. 1.

³⁷ *Mefkûre*, 20 Ekim 1951, S. 1, s. 1.

³⁸ *Mefkûre*, 27 Ekim 1951, S. 2, s. 1.

³⁹ *Mefkûre*, 17 Kasım 1951, S. 5, s. 2.

⁴⁰ *Mefkûre*, 8 Aralık 1951, S. 8, s. 1.

⁴¹ *Mefkûre*, 8 Aralık 1951, S. 8, s. 1.

⁴² "Türk Milliyetçiler Derneği Kars Şubesi Fevkalade Kongresi", *Mefkûre*, S. 2, 27 Ekim 1951, s. 1-2.

⁴³ "Türk Milliyetçiler Derneği Şubelerinin Adresleri", *Mefkûre*, S. 2, 27 Ekim 1951, s. 2.

⁴⁴ "Mefkûre'nin Satışı Hakkında", *Mefkûre*, S. 2, 27 Ekim 1951, s. 2; "Mefkûre Yazı İşleri Müdürlüğü'nden", *Mefkûre*, S. 12, 5 Ocak 1952, s. 2.

⁴⁵ Hüseyin Namık Orkun, "Millî Benliğe Doğru", *Mefkûre*, S. 2, 5 Mart 1952, s. 1; Hüseyin Namık Orkun, "Milliyetçilerimiz", *Kopuz*, S. 1, Nisan 1956, s. 4; Hüseyin Namık Orkun, "Her Irkın Üstünde Türk Irkı", *Bozkurt*, S. 2, Haziran 1939, s. 1-2; Hüseyin Namık Orkun, "Bugünkü Türkçülüğün Esaslarına Doğru", *Özleyiş*, S. 7, Kasım 1947, s. 142.

⁴⁶ Haluk Karamağaralı, "İlk Adım", *Mefkûre*, S. 1, 20 Ekim 1951, s. 1.

⁴⁷ Hüseyin Namık Orkun, "Türk Gençliği Mefkûre Yolunda", *Mefkûre*, S. 17, 16 Şubat 1952, s. 1.

⁴⁸ "Türk Milliyetçiler Derneği", *Mefkûre*, S. 4, 10 Kasım 1951, s. 2.

TÜRK MİLLİYETÇİLERİNİ BİRLEŞTİRME HEDEFİNE YÖNELİK BİR ÜLKÜ HAREKETİ: MEFKÛRE DERGİSİ

Milliyetçiler Derneği'nin savunduğu fikirleri ve yaklaşımları samimi bir heyecanla benimsemiştir. Bilhassa laiklik karşıtı yaklaşımlar ve siyasal İslam temelli söylemler halk nezdinde kabul görmüştür. Demokrat Parti ile ideolojik anlamda aynı paydada yer alan dernek, siyasal desteklerin de etkisiyle muhalif kesimi ve özellikle “*solcu basın yayın organlarının toplumsal nizama zarar vermek için fırsat kolladığını*” her fırsatta dile getirmiştir.

Mefkûre dergisinde neye niçin karşı olduğu net bir şekilde belirtilirken Türk milliyetçilerinin idealleri, görev ve sorumlulukları da açıklanmıştır. Buna göre, Türk milliyetçisi örnek bir insandır ve dernek üyeleri mefkûre uğruna hiçbir fedakârlıktan kaçınmayacaktır. Ziya Gökalp'in referansı ile dergiye ismini veren mefkûre kavramı ise bütün manevi kuvvetlerin temelidir.⁴⁹ Mefkûre sahibi kişiler ruhi ve bedeni olarak daha sağlıklıdırlar, aile, iş ve cemiyet hayatında başarılı ve mutludurlar. Mefkûre bir hedef, bir ideal ve bir kutsiyet olarak Türk milletinin ihtiyaç duyduğu yegâne ülküdür.⁵⁰ Toplumların buhranlı devirlerinde bir kurtuluş yolu olarak ortaya çıkan mefkûreler cemiyete huzuru ve refahı getirmeyi hedeflemiş, çoğunlukla da başarıya ulaşmıştır.⁵¹ Derginin isminin mefkûre olarak seçilmesi milliyetçi aydınlar arasında sempati ile karşılanmış bu kararın Türk gençlerinin dimağında istenilen yankıyı bırakacağı düşünülmüştür.⁵²

2.1. Milliyetçilik Anlayışı

Dergide Türk milletinin yegâne mefkûresinin Türkçülük olduğu dile getirilerek milleti yükseltmek ve refah bir hayat yaşamasını sağlamak amacıyla çıkılan yolda ilmi bir metot ve yöntemle sistemli ve teşkilatlı çalışmaların yapılması gerektiği belirtilmiştir. Tarihteki Türk ahlakı ve Türklerin zaferlerden kuvvet alarak benzer başarıya ulaşacağı düşünülmüştür.⁵³ Bu hedef doğrultusunda Ankara'da Türk Milliyetçiliği Şurası adıyla bir kongrenin düzenlenmesine karar verilmiştir.⁵⁴ Kongreye ideoloji olarak Türk milliyetçiliğini benimseyen, ilmi ve kültürel çalışmalarıyla ülkenin kalkınmasına katkı sağlayan ve bilhassa milliyetçilik alanında eserler veren fikir adamları davet edilmiştir.⁵⁵ Yapılacak istişareler sonucunda, Türk milliyetçiliğinin içinde bulunduğu “*perişan durumdan kurtarılması*” hedeflenmiştir. Toplantı 1 Kasım 1951 tarihinde gerçekleştirilmiş ve milliyetçilerin Turancı ve Anadoluğu olarak ayrıştırılmaması, ortak mefkûre etrafında birleşerek çalışması istenmiştir.⁵⁶ Buna göre Türk milliyetçilerinin hareket noktası sevgidir ve milletin istiklaline ve millî şahsiyetine zarar vermeyen her türlü fikir ve partiye iyi ilişkiler geliştirebilecektir.⁵⁷ Derneğe yöneltilen eleştirilerin ardından sevgi ve diyalog kavramlarından hareketle ülke menfaatlerine zarar vermeyen, Türk milletinin millî varlığını koruyup güçlendirmek isteyen her türlü fikre ve çevreye adeta barış dalı uzatılmıştır. Zaten Türklüğe hizmet düsturuyula yola çıkan dernek camiasının bu yaklaşımı şaşırtıcı değildir. Ancak bahsi geçen sevginin kozmopolit ve hümanist bir yaklaşımdan ziyade milliyetçiler arasındaki ayrılıkları gidermek amacı taşıdığı da unutulmamalıdır. Öyle ki milli birlik gayesiyle faaliyet gösteren derneğin, kendisini milliyetçi ve muhafazakâr olarak tanımlayan siyasi partiler ve diğer cemiyetlerle iyi ilişkiler geliştirmek istemesi anlaşılabilir bir durumdur.

Derneğin ve *Mefkûre* dergisinin temel hedefi Türk milliyetçilerini birleştirmektir.⁵⁸ Birleşmek için ise Türkçülüğü sistemleştirmek gerektiği kanaatine varılmıştır. Buna göre felsefi olarak dünyada hüküm süren ruhçu ve maddeci görüş tarzından birinin seçilmesi, yönetim şekli açısından da hürriyetçi ve demokratik ya da totaliter istibdatçı zihniyetlerden birinin tercih edilmesi istenmiştir. Aslında burada sunulan seçenekler bir tercih olmaktan ziyade dünyadaki mevcut ikiliği göstermek amacıyla listelenmiştir. Öyle ki Türkçülerin kendini her daim ruhçu, hürriyetçi ve bağımsızlık yanlısı olarak nitelendirdiği malumdur. Diğer ideolojik görüşler ve siyasi şekiller komünist dünya görüşünü simgelediği için milliyetçiliğin karşısına koyulmuştur.

Mefkûre'ye göre Türkiye'nin uluslararası alanda öncü bir devlet olabilmesi ve Türkiye'nin refah seviyesinin yükseltilmesi için birinci vazife milliyetçilere düşmektedir. Milliyetçiler birlik ve beraberlik temelinde Türkiye'nin sorunlarını tespit ederek ilimde, kültürde, sanatta, edebiyatta, sosyolojide gerekli çalışmaların öncülüğü yapmalıdır. Aslında bu anlayış Türk milliyetçiliğinin en temel amacıdır ve ilk milliyetçi dernekler kurulduğu andan

⁴⁹ Ziya Gökalp, “Dehaya Doğru (Küçük Mecmuadan)”, *Türk Yurdu*, 1-15 Kasım 1942, S. 5-6, s. 180-183; Hakkı Süha Gezgin, “Ziya Gökalp'in İki Estantanesi” *Türk Yurdu*, 1-15 Kasım 1942, S. 5-6, s. 150-153; M. Fahrettin Kırzioğlu, “Ziya Gökalp ve Onu Tanımayanlar”, *Türk Yurdu*, 1-15 Kasım 1942, S. 5-6, s. 185-193; Halim Sabri Şibay, “Ziya Gökalp'e Ait Bazı Hatıralar”, *Türk Yurdu*, 1-15 Kasım 1942, S. 5-6, s. 134-136; Ziya Gökalp, “Türk Mucizesi”, *Mefkûre*, 17 Kasım 1951, S. 5, s. 1-2.

⁵⁰ Ziya Gökalp, “Mefkûrenin Harikaları”, *Mefkûre*, S. 1, 20 Ekim 1951, s. 1-2.

⁵¹ Ziya Gökalp, “Mefkûrenin Harikaları”, *Mefkûre*, S. 2, 27 Ekim 1951, s. 1-2.

⁵² H. Fethi Gözler, “Mefkûre Nasıl Karşılandı”, *Mefkûre*, S. 7, 1 Aralık 1951, s. 1.

⁵³ Hüseyin Namık Orkun, “Türk Ahlakı”, *Mefkûre*, S. 22, 22 Mart 1952, s. 1-2.

⁵⁴ “Türk Milliyetçiler Derneği'nin Basın Toplantısı”, *Mefkûre*, S. 3, 3 Kasım 1951, s. 1-2.

⁵⁵ Toplantıya Osman Turan, Necati Akder, Zeki Velidi Togan, Hüseyin Namık Orkun, Remzi Oğuz Arık, Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu, Fahri Kurtuluş, Mehmet Kaplan, Şevket Raşit Hatipoğlu, Cahit Okurer, M. Zeki Sofuoğlu, Fethi Gelmuğlu, Nejdî Sançar, Fethi Tevetoğlu, Hasan Ferit Cansever, Hakkı Yılanlıoğlu gibi önemli isimler katılmıştır. Nurettin Topçu, Nihal Atsız ve Hikmet Tanyu görüşlerini gönderdikleri tebliğler ile bildirmişlerdir. *Mefkûre*, S. 3, 3 Kasım 1951, s. 2.

⁵⁶ “Türk Milliyetçiler Derneği'ni İstişari Toplantısı”, *Mefkûre*, S. 3, 3 Kasım 1951, s. 1-2.

⁵⁷ “Türk Milliyetçilerinin Kongresine Doğru”, *Mefkûre*, S. 4, 10 Kasım 1951, s. 1-2.

⁵⁸ Remzi Oğuz Arık, “İdeal ve İdeoloji”, *Özleyiş*, S. 7, Kasım 1947, s. 134.

İtibaren bu hedef doğrultusunda faaliyetler gösterilmiştir.⁵⁹ Bu dönemde milliyetçilik kozmopolit fikirlere karşı mücadelenin sağlam kalesi olarak görülmüştür.⁶⁰ Bir yandan Demokrat Parti hükümetinin İslamcı muhafazakâr yaklaşımları, diğer yandan Soğuk Savaş döneminde Türkiye'nin Batı bloğunda yer alma çabaları ve Sovyetler Birliği'ne duyulan öfkenin⁶¹ de etkisiyle ortaya çıkan komünizm aleyhtarlığı, dernek mensuplarını daha katı bir milliyetçilik, dindarlık ve muhafazakârlık anlayışına savunur hale getirmiştir.⁶² Nitekim hem dış Türkler konusunda Sovyetler Birliği'nin izlediği politikalar hem komünizmin Türk din, ahlak ve yaşam şekline uygun olmaması gibi gerekçelerle milliyetçiler “*ebedi düşmana*” karşı bir savunma haline geçmiştir. Dolayısıyla milliyetçi hareket Türkiye'yi kalkındırarak temel unsur olarak görülmüş ve ülkenin kalkınması Türk milliyetçilerinin çalışkanlığına bağlanmıştır.⁶³ Ülkeyi seven tek kesimin milliyetçiler olduğu algısı hâkimdir. Komünizmle birlikte sosyalist ve solcu yaklaşımlara sempati duyan herkes ülkeye zarar vermekle itham edilmiştir.

Türkiye'nin siyasal, sosyal ve ideolojik anlamda iki kutbun arasında kaldığı 1950'li yıllar gençlik olaylarının ve ideolojik çatışmaların Türk kamusal alanına yansımaları açısından oldukça önemlidir. Öyle ki dönemin solcu aydınları da Türk milliyetçilerini ırkçı ve irtica yanlısı olmakla suçlamış, çok partili hayata geçişle birlikte başlayan⁶⁴ ve 1960'larda zirveye ulaşacak olan sağ sol tartışmaları bu dönemde hız kazanmıştır. Sosyalist yazar ve dergiler, Türkçüler tarafından milliyetçiliğin ve Atatürkçülüğün tahrip edildiğini, asıl milliyetçilerin her daim ülkenin kalkınması için mücadele veren solcular olduğunu savunmuştur.⁶⁵ Özellikle Demokrat Parti döneminde Amerika ile uyumlu bir dış politikanın yürütülmesi, Türkiye'nin NATO'ya üyeliği, Kore Savaşı ve Altıncı Filo'nun Türkiye'ye gelişi gibi gerekçelerle siyasal ve ekonomik anlamda Türkiye'nin tam bağımsız olmadığı şeklinde eleştiriler yükselmiştir.⁶⁶ Mefkûre dergisi ve Türk Milliyetçiler Derneği ise bu fikirlere şiddetle ve coşkulu bir üslupla karşı çıkarak solcuları komünist, Sovyet ajanı ve beşinci kol olmakla suçlamıştır. Nitekim 1950'li yılların başlarında her iki kesim de milliyetçiliğe yükledikleri anlam ve unsurlar dolayısıyla derin bir ayrılık içindedir.

2.2. Komünizmle Mücadele

Soğuk Savaş döneminde Türk milliyetçilerinin en önemli meselesi komünizmle mücadele etmektir. Bu amaç doğrultusunda onlarca gazete ve dergi yayımlanmış, pek çok milliyetçi dernek komünizmle mücadeleyi temel ülkü haline getirmiştir.⁶⁷ Komünizm ve dünya milleti oluşturma projesi adeta dehşetle karşılanarak Türkiye'nin bu gibi ideolojilerden korunması gerektiğine karar verilmiştir.⁶⁸ Buna göre komünistler ahlak, adalet ve gelenekleri inkâr ederek din ve askerlik müesseselerine zarar vermiştir.⁶⁹ Türkiye'yi komünizm tesirinden korumak için birleşmek ve teşkilatlanmak gereklidir.⁷⁰ Türk Milliyetçiler Derneği'nin neşriyat, propaganda, fikrî münakaşa, kültür derneği gibi öğelerle komünist fikrin yayılmasını engellemek için çalışmalar yapacağı hatta gerekirse “*kana kanla mukabele etmeye*” hazır olduğu ifade edilmiştir. Gençlerin enerjilerini zararlı faaliyetlere harcamayıp, aşağılık kompleksine kapılmadan komünizm gibi ideolojilerden uzak durması için millî gençlik komitelerine üye olmaları istenmiştir.⁷¹ Bu çağrı Anadolu'nun her yerinde yankı bulmuş ve pek çok küçük çaplı dernek aynı ülkü doğrultusunda kendini feshederek Türk Milliyetçiler Derneği'ne katılmıştır. Bu durum ise “*Anadolu'daki millî mücadele ruhunun yeniden yükselmesi*”, milletin yeniden hayat ve ümide kavuşması olarak değerlendirilmiştir.⁷² Komünizm toplumu yok edecek bir tehlike olarak görülürken onunla topyekûn mücadele çağrısı yapılmıştır. Komünizm korkulması ve savaşılması gereken bir ideoloji olarak görülmüştür.⁷³

⁵⁹ Fethi Gözler, “Yurtta Türk Milliyetçi Demekler Kurulurken”, *Orkun*, S. 47, Ağustos 1951, s. 13; Hasan Ferit Cansever, “Türk Ocağının Doğuşu ve Türk Ocağı Milliyetçilik İdealinin Hususiyetleri”, *Türk Yurdu*, S. 338/6, Ağustos 1967, s. 15-19.

⁶⁰ Remzi Oğuz Arık, “Türk Milliyetçiler Derneği”, *Mefkûre*, S. 23, 29 Mart 1952, s. 1-2.

⁶¹ Murat Karataş, “Türkiye’de Çok Partili Hayata Geçiş Sürecinin İç ve Dış Dinamikleri Üzerine Bir Değerlendirme”, *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum*, S. 32/11, Yaz 2022, s. 303-323.

⁶² Ali Çankaya, “Türk Milliyetçiler Derneği Niçin Lüzumludur”, *Mefkûre*, S. 23, 29 Mart 1952, s. 2.

⁶³ Erhan Loker, “İki Devir”, *Mefkûre*, S. 12, 5 Ocak 1952, s. 1-2.

⁶⁴ “Türkiye Sosyalist Partisi Teşkilatının Esasları Nelerdir”, *Gerçek*, 9 Temmuz 1946, s. 5.

⁶⁵ “Türkiye Sosyalist Partisi Antidemokratik Mevzuat ve Sistem Değişmedikçe Seçimlere Girmiyor”, *Gerçek*, 10 Temmuz 1946, s. 1; Adil Müstecaplıoğlu, “Kültür Hürriyeti”, *Gün*, 3 Kasım 1945, s. 1; Doğan Avcıoğlu, “Yapıcı Milliyetçilik”, *Yön*, S. 4, Ocak 1962, s. 3; Mümtaz Soysal, “Milliyetçilik”, *Yön*, S. 4, Ocak 1962, s. 11; Hasan Tanrıkut, “Gelecek Yılların İçtimai ve Kültürel Bünyemizde Daha Büyük Gelişmelere Yol Açacağı Ummaktayız”, *Gün*, 3 Kasım 1946, s. 1

⁶⁶ “Go Home! Amerikalılar Amerika'ya”, *Tek Cephe*, Mayıs 1952, s. 8; “Amerikan Emperyalizmi Türkiye'yi Nasıl İşgal Ediyor”, *Tek Cephe*, Temmuz 1952, s. 4.

⁶⁷ İzzeddin Şadan, “Komünizmle Mücadele”, *Komünizm Karşı Mücadele*, S. 24, Ağustos 1951, s. 2; Enver Binokay, “Türkiye’de Komünizm ve Komünizmle Mücadele Cemiyeti”, *Kalem*, S. 3, Kasım 1948, s. 6-7; M. Zeki Sofuoğlu, “Komünizmle Mücadele Etmenin En İyi Şekli Nedir”, *Serdenceği*, S. 10, Mayıs 1950, s. 4.

⁶⁸ Erhan Loker, “Türkçülüğün Teşkilatlanması”, *Mefkûre*, S. 6, 24 Kasım 1951, s. 1-2.

⁶⁹ Ali Uygur, “Türk Milliyetçiler Derneği Sarsılamaz”, *Mefkûre*, S. 30, 20 Aralık 1952, s. 1-4.

⁷⁰ İsmail Özalp, “Kızıl Tehlike”, *Türkeli*, S. 11, 5 Mayıs 1952, s. 7; “Tamim”, *Mefkûre*, S. 12, 5 Ocak 1952, s. 1-2.

⁷¹ “Türkiye Milli Gençlik Komitesi”, *Mefkûre*, S. 6, 24 Kasım 1951, s. 1.

⁷² Kayseri Türk Kültür Birliği Derneği, Denizli Gençler Derneği, Zonguldak Komünizmle Mücadele Derneği kendini feshederek Türk Milliyetçiler Derneği'ne katılma kararı almıştır. “Derneğimize Yeni İltihaklar”, *Mefkûre*, S. 7, 1 Aralık 1951s. 1-2; “Yeni İltihaklar Devam Ediyor”, *Mefkûre*, S. 8, 8 Aralık 1951, s. 1.

⁷³ Ayrıntılı bilgi için bakınız: Abdulazim Şimşek, Komünistlerin Eşkâli Türkiye’de Antikomünizm, İletişim Yayınları, İstanbul 2021.

TÜRK MİLLİYETÇİLERİNİ BİRLEŞTİRME HEDEFİNE YÖNELİK BİR ÜLKÜ HAREKETİ: MEFKÜRE DERGİSİ

Gençliğin bu amaç doğrultusunda Türk Milliyetçiler Derneği çatısı altında birleşmesi bir övünç kaynağı olmuştur.⁷⁴ Türk Milliyetçilerini birleştirmek gayesiyle yola çıkan derneğin bu amacına ulaşmasında komünizm karşıtlığının etkisi büyüktür.⁷⁵ Öyle ki bütün Türk milliyetçileri, İslamcı ve muhafazakâr aydınlar komünizmle mücadeleyi bir ülkü olarak benimsemiştir.⁷⁶ Döneminin milliyetçi ve solcu dergilerinde rastlandığı üzere cemiyet nezdinde onlar ve biz algısı gelişmiştir. Bu yolda komünizmi ideal olarak benimsemeyen ancak derneğe muhalif pek çok kişi ve kurum da derneğe dâhil olmaması hasebiyle kolayca komünist ve vatan haini ilan edilmiştir.⁷⁷ Türkiye’de komünizmin köylerde, şehirlerde ve üniversitelerde yayılmaya çalıştığı, bilhassa Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinde komünist hocaların bulunduğu ileri sürülmüştür. Bu dönemdeki milliyetçi kesimin temel argümanı komünist ve solcuların yüksek mevkilere gelmek için destek görmesine rağmen Türkçülerin geri planda kalması ya da geri plana itilmesidir.⁷⁸ Ülkeyi samimi bir şekilde seven milliyetçilerin devletin her kadrosuna hâkim olması savunulurken yüksek mevkilerde komünistlerin bulunduğu ima edilmiştir. Bu yaklaşım da hem siyasal hem de ideolojik olarak tepki çekmiştir. İlk başlarda Demokrat Parti ile aynı safta yer alan derneğin eleştirileri ve aşırı söylemleri, hükümet ve parti ileri gelenleri tarafından hoş karşılanmamıştır.

2.3. Irkçılık ve Turancılık

Türk milliyetçiliğinin çıkmazlarından olan Irkçılık–Turancılık meselesi II. Dünya Savaşı yıllarından itibaren büyük bir ilgi çekmiş, ırkın kutsallığı, üstünlüğü ve ari ırk gibi tartışmalar dünya ile paralel olarak Türkiye’deki aydınları da etkilemiştir. Türkçü aydınların büyük çoğunluğu dönemin siyasal atmosferinin verdiği cesaretle ırkçı fikirlere sempati ile yaklaşmıştır.⁷⁹ Ancak Türkiye’nin savaş boyunca yürüttüğü aktif tarafsızlık politikasının bir uzantısı olarak gelişen iç politikadaki özgürlükler ortamı, cephelerdeki vaziyete göre değişmiştir. Öyle ki 1942 yılının başında Almanya’nın üstünlüğü elinde tutuyor olması hükümet programında dahi Türkçü politikaların güdüldüğüne dair açıklamalara imkân verirken 1943’ün sonlarından itibaren Sovyet galibiyeti ile Almanya ile ilişkiler kesilmiş, Türkçü Turancı basın yayın organları kapatılmış ve pek çok önemli isim tutuklanmıştır.⁸⁰ Bu gibi gerekçelerle Turancılık fikrine Türkiye’nin dış politikasına ve siyasal mevcudiyetine zarar vermediği ölçüde izin verilmiştir. Nitekim dış Türklerin durumuyla yakından ilgilenen Türkçülere göre dünyada huzur ve sükûnun sağlanması için “faşist ideolojinin zafere ulaşması” ve esaret altındaki milletlerin bağımsızlığını kazanması gerekmektedir.⁸¹ Türkiye dışında yaşayan Türklerin temel insan haklarından mahrum bırakıldığı, ekonomik, sosyal ve siyasal zorluklar altında ezildiği sık sık dile getirilerek Türklüğün mukadderatının Türkiye’nin elinde olduğu ifade edilmiştir.⁸² Aynı şekilde Mefkûre dergisinde Turancı bir yaklaşımın olduğu dikkati çekmektedir. Bütün Türklerin bağımsızlığını kazanacağı günün adeta hayali kurulmuş ve hatta Türkiye’nin uluslararası alanda bazı girişimlerde bulunarak esaret altında yaşayan Türklerin bağımsızlıklarını kazanabilmeleri için harekete geçmesi istenmiştir.⁸³ Bu yaklaşımın oldukça coşkulu ve hamasi olduğu açıktır. Öyle ki dönemin siyasal ve sosyal koşullarının yanı sıra Türkiye’nin mevcut askeri ve ekonomik gücünün bu tarz bir girişimde bulunmasına olanak tanımadığı söylenebilir.

Yukarıda bahsi geçen yaklaşımda, Doğu Türkistan Cumhuriyeti Eski Genel Sekreteri Yusuf Alptekin ile Umumi Vali Vekili Mehmet Emin Buğra beylerin derneğin genel merkezine gerçekleştirdikleri ziyaretin payı büyüktür. Öyle ki geç saatlere kadar süren sohbetlerde, Yusuf Alptekin idam edilmek üzere Urumçi’ye götürülürken nasıl kaçtıklarını anlatmıştır.⁸⁴ Dergide Doğu Türkistan’daki Türklerin acıklı durumunun tüm dünyaya duyurulması gerektiği düşünülerek Mehmet Emin Buğra’nın kaleme aldığı eser tanıtılmıştır.⁸⁵ Bununla birlikte Türk boylarının Sovyet egemenliğine girmeden önceki mücadelecî ruhu ve istiklallerine olan düşkünlüğünü anlatan yazılar yayınlanmıştır.⁸⁶ İnsan haklarına ve demokrasiye saygılı, milletlerin bağımsızlığını destekleyen bir tavır izlediğini söyleyen *Mefkûre* dergisi, özellikle Sovyet hegemonyası altındaki Türklerin kurtuluşunu millî bir ideal olarak benimsemiştir.⁸⁷ Türk Milliyetçiler Derneği’nin nizamnamesinde ve yayınlanan tamimlerde komünizm ve sosyalizmle mücadelenin fikri alanda yapılması vurgusuna rağmen şiddete olan meyil,

⁷⁴ “Türk Milliyetçiler Derneği Ankara Şubesi”, *Aras*, S. 3, Mart 1952, s. 16; “Türk Milliyetçiler Derneği Konya Şubesinin Faaliyet Bülteni”, *Orkun*, S. 52, Eylül 1951, s. 15; Kaya Özdemiroğlu, “Bir Türk Milliyetçiler Derneği Şubesinin Açılış Töreninden Notlar”, *Orkun*, S. 51, Eylül 1951, s. 12; H. Fethi Gözler, “Vazife Ahlakı”, *Mefkûre*, S. 16, 2 Şubat 1952, s. 1.

⁷⁵ Haluk Karamağralı, “Üniversite Gençliğine Açık Mektup”, *Mefkûre*, S. 31, 10 Ocak 1953, s. 1-3.

⁷⁶ İsmet Tümtürk, “Komünizmle Mücadele”, *Orkun*, S. 2, Ekim 1950, s. 4; “Fazilet Celladı Kızıl Anarşist”, *Sebilürreşad*, S. 156/7, Ağustos 1953, s. 86-96; Mustafa Z. Hızal, “İslamiyet’in En Büyük Düşmanı Komünizm”, *İslam*, S. 4/3, Ocak 1960, s. 110.

⁷⁷ Nihal Atsız, “Devletimizin Kuruluşu”, *Aras*, S. 6, Haziran 1952, s. 5.

⁷⁸ Erhan Loker, “Türkçülüğün Sistemleşmesinde İlim Zihniyeti”, *Mefkûre*, S. 9, 14 Aralık 1951, s. 1.

⁷⁹ Vefik Vassaf Akan, “İrk Hıfzısıhhası”, *Bozkurt*, S. 2, Nisan 1939, s. 39-41; Reha Oğuz Türkan, “Türkçülüğe Bakışlar”, *Gök-Börü*, S. 1/1, Senteşrin 1942, s. 5-6.

⁸⁰ Ayrıntılı bilgi için bakınız: Alparslan Türkeş, *1944 Milliyetçilik Olayları*, Kamer Yayınları, İstanbul 1992.

⁸¹ “Umumi Merkezin Şubelere Gönderdiği Tamimler”, *Mefkûre*, S. 5, 17 Kasım 1951, s. 1-3.

⁸² “Onlar Türklerdi”, *Mefkûre*, S. 13, 12 Ocak 1952, s. 1.

⁸³ Tahsin Burdurlu, “Demir Perde ve Gerisi”, *Türkelî*, S. 11, 5 Mayıs 1952, s. 4-5.

⁸⁴ “Şarki Türkistan Hürriyet ve İstiklalinin Şanlı Mücahitleri Derneğimizde”, *Mefkûre*, S. 17, 16 Şubat 1952, s. 1.

⁸⁵ “Doğu Türkistan” *Mefkûre*, S. 18, 23 Şubat 1952, s. 1.

⁸⁶ Şaman Korkut, “Tarihin Ne Garip Cilvesidir Ki”, *Mefkûre*, S. 19, 1 Mart 1952, s. 2.

⁸⁷ K. Fedai Coşkun, “Türk Milliyetçiliği ve Komünizm”, *Türkelî*, S. 10, 20 Nisan 1952, s. 4.

aşırı söylemler ve farklı görüşlü herkesin düşman olarak görülmesi, derneğin ırkçılıkla itham edilmesine yol açmıştır. Bununla birlikte Türk soydaşların bağımsızlığının desteklenmesi ve Sovyetler Birliği'ne savaş açılması arzusu dönemin Türkiye'nin dış politikasına ve mevcut konjonktüre uygun olmadığı için tepki toplamıştır. Öte yandan, bu tenkitlere rağmen dergide Irkçı-Turancı bir yaklaşımın benimsendiğini söylemek yanlış olmayacaktır.

2.4. Din ve İrtica Tartışmaları

Türk Milliyetçiler Derneği nizamnamesinde açık bir şekilde dini hassasiyetlere ve mukaddesata önem verildiği ifade edilmiştir. Din aleyhtarı faaliyetlerin yürütüldüğünün tespit edilmesi halinde bu düşüncelerle fikren mücadele edilmesi istenmiş, ancak tarikatçılık ve mezhepçilik adı altında yapılan ayrılıkçı faaliyetlerin engellenmesi telkininde bulunulmuştur. Muhafazakâr, mukaddesatçı hatta dindar bir milliyetçilik hedefleyen dernek ve dergi, ezanın Arapça okunmasını ve İmam Hatip okullarının açılmasını büyük bir heyecanla karşılamış, gençliğin bu sayede “kurtarılacağını” ileri sürmüştür.⁸⁸ Bu yaklaşımlardan da anlaşılacağı üzere dernek, Demokrat Parti hükümetinin birtakım icraatlarını samimi bir şekilde desteklemiş ve aldığı kararları ideolojisine uygun olduğu takdirde memnuniyetle karşılamıştır. Demokrat Parti'nin dini hassasiyetleri gözettiğini ve halkın manevi duygularını önemseydiğini her fırsatta belli etmesi, milliyetçilerin fikirlerini serbestçe ifade etmelerine olanak tanımıştır. Ancak milliyetçilerin İslamcı tavırları, coşkun söylemleri ve eleştirileri, inkılâp düşmanlığına yönelik iddiaları da beraberinde getirmiştir.⁸⁹ İnkılâp düşmanlığı ithamlarının bir uzantısı olarak Türk milliyetçilerinin Atatürk'e bakışı ve Atatürkçülüğün bir ideal olarak kabul edilip edilmediği ise tartışılan bir diğer önemli konu olmuştur.⁹⁰ Öyle ki Atatürk'e yönelik herhangi bir net eleştiri yapılmaya da onun cumhuriyeti kurarken aldığı kararlar ve yaptığı icraatlara karşı sert bir tutum sergilenmiştir. Laiklik adı altında halkın din ve inanç özgürlüğünün gasp edildiği şeklindeki açıklamalar, milliyetçilerin yenilik karşıtı ve mürteci olarak nitelendirilmesine yol açmıştır. İrtica iddialarını reddeden dergide yapılan açıklamalarda yenilikten ne anlaşıldığı irdelenerek “yabancı kültürlerle kucak açmanın” yenilik sayılmadığı ileri sürülmüştür. Millî kültürü sevmek, korumak ve kıymetlendirmek millî ideolojinin temel taşı olarak kabul edilmiştir. Görüldüğü üzere batıcılık, çağdaşlık gibi kavramların Türk toplumunu ilerletmek yerine yozlaştırdığına dair bir algı dernek çevresinde hâkimdir. Öyle ki sadece ilim ve metotta yeniliklere imkân tanınması gerektiği savunulmuştur.⁹¹ Bunların dışında cemiyet hayatındaki her türlü unsurun sıkı bir muhafazakârlıkla korunması için çaba gösterilmesi istenirken dindar, muhafazakâr ve milliyetçi bir gençliğin hayali kurulmuştur. Bu düşüncelerden de anlaşılacağı üzere erken cumhuriyet devri faaliyetlerinin ve Atatürk ilkelerinin dernek çevresinde kabul görmediği ifade edilebilir.

Türk Milliyetçiler Derneği'nin irtica yanlısı ve inkılâp karşıtı olduğu şeklindeki eleştirilere maruz kalmasında buna benzer düşüncelerin payı büyüktür. Ancak İstanbul'un Fethi'nin 500. Yıldönümü vesilesiyle hazırlanan broşürde Ayasofya Müzesinin yeniden cami haline getirilmesini teklif etmesi ile bu eleştirilerde adeta bir patlama yaşanmıştır.⁹² Bu isteğe laiklik ve inkılâp taraftarı olan Hüseyin Cahit Yalçın, Ahmet Emin Yalman, Falih Rıfki Atay gibi isimler karşı çıkmış, sağı aşırı istekleri ve dini taassubun artması ile Türkiye'de inşa edilen demokratik hayatın sona ereceği uyarısı yapılmıştır.⁹³ Hatta muhtelif tarihlerdeki benzer istekler, Atatürk'e ve cumhuriyet rejimine karşı bir saldırı olarak değerlendirilmiştir.⁹⁴ “Ayasofya'nın Bizans Müzesi olmaktan kurtarılıp tekrar ibadete açılmasını” isteyen *Mefkûre* dergisi ise bahsi geçen “inkılâp bekçilerinin” samimi bir şekilde laikliği mi savunduklarını yoksa din düşmanı mı olduklarını sorgulamıştır. Bu anlayışa göre bir milletin ibadethanesini kapatmak laiklik ilkesine uygun değildir.⁹⁵ Toplumun hassasiyetlerini ilgilendiren bu tarz kararlarda demokrasiye uygun adımlar atılarak halkın fikri alınmalıdır. Ayrıca Ayasofya'nın cami olmasını Türk-Yunan dostluğuna zarar verecek bir etmen olarak değerlendirenlerin bulunduğu dikkat çeken⁹⁶ *Mefkûre* dergisinde, bir iç meselede diğer ülkelerin fikrini gözetmenin “korkunç bir aşağılık duygusu” olduğu söylenmiştir.⁹⁷

Türkiye'de özellikle din ve milliyetçilik konusunda demokrasiden, hak ve özgürlükten uzak uygulamaların benimsendiğini ileri süren dernek,⁹⁸ oldukça net ve katı bir şekilde laikliğin Türkiye'deki şekline karşı çıkmıştır.

⁸⁸ “İmam Hatip Okulları Açıldı”, *Mefkûre*, S. 5, 17 Kasım 1951, s. 1-2.

⁸⁹ Aziz Nesin, “Arapça Ezan”, *Yeni Baştan*, S. 27, 8 Temmuz 1950, s. 1-2.

⁹⁰ “Türk Milletine Beyanname”, *Mefkûre*, S. 26, 26 Nisan 1952, s. 1.

⁹¹ “Birinci Yıl Dönümü”, *Mefkûre*, S. 24, 5 Nisan 1952, s. 1-2; “Atatürk'ün 13. Ölüm Yıldönümü”, *Mefkûre*, S. 4, 10 Kasım 1951, s. 1.

⁹² İsmail Hami Danişmend, “Ayasofya Camii”, *Komünizme Karşı Mücadele*, S. 33, Nisan 1952, s. 3; Cahit Aydoğan, “İkinci Fethih”, *Türkeli*, S. 17, 5 Ağustos 1952, s. 1; “Ayasofya Davası”, *Serdengeçti*, S. 30, Haziran 1959, s. 2; Altan Deliorman, “Ağlayan Mabet Ayasofya”, *Toprak*, S. 47, Şubat 1966, s. 2; “Fethih Camii Ayasofya”, *Mefkûre*, S. 26, 26 Nisan 1952, s. 1.

⁹³ Falih Rıfki Atay, “Kızıl ve Kara”, *Ulus*, 19 Haziran 1949, s. 2.

⁹⁴ Yılmaz İnkaya, “Tassup İstismarcıları ile İşbirliği Eden Politikacılar Mesuldür”, *Akşam*, 11 Aralık 1952, s. 1-2.

⁹⁵ Osman Turan, “Din ve Laiklik”, *Türk Yurdu*, S. 275/1, Temmuz 1959, s. 1-3.

⁹⁶ Aynı tarihlerde bir Yunan gazetesinde Ayasofya'nın Ortodoks kilisesi olması istenmiş, ancak Yunanistan Başbakan Yardımcısı yaptığı açıklamada Yunanistan'ın böyle bir arzusunun bulunmadığını belirterek Türk kamuoyunun bu gibi polemiklere girmesini anlamsız bulmuştur. “Ayasofya Hakkında Venizolos'un Demeci”, *Akşam*, 19 Temmuz 1952, s. 1-2; M. Sadettin Aygen, “Akropolis Palikaryasına Cevap”, *Türkeli*, S. 16, 20 Temmuz 1952, s. 1-3.

⁹⁷ Haluk Karamağaralı, “Ayasofya”, *Mefkûre*, S. 27, 3 Mayıs 1952, s. 1-3.

⁹⁸ Remzi Oğuz Arık, “Tepki”, *Mefkûre*, S. 30, 20 Aralık 1952, s. 1-3; Mustafa Z. Hızaloğlu, “Bulanık Sözler ve Bulaşık Düşünceler”, *Türkeli*, S. 25, 5 Aralık 1952, s. 4-5.

TÜRK MİLLİYETÇİLERİNİ BİRLEŞTİRME HEDEFİNE YÖNELİK BİR ÜLKÜ HAREKETİ: MEFKÛRE DERGİSİ

Laiklik 1950’li yıllarda Demokrat Parti’nin de dine karşı tutumu nedeniyle muhafazakâr camia tarafından sık sık eleştirilmesine rağmen bu denli kışkırtıcı ve saldırgan bir tavrın milliyetçiler tarafından benimsenmediği görülmektedir. Öyle ki dönemin basımında ve farklı milliyetçi dergilerde laikliğin ne olduğu, dünyadaki örneklerine kıyasla Türkiye’deki uygulamalarda ne gibi aksaklıklar yaşandığı ilmi bir üslupla açıklanmıştır.⁹⁹ Ancak kitleleri galeyana getirme ve taraftar toplama konusunda milliyetçilere yüklenen kurtarıcılık misyonunu ile kullanılan dini ve hamasi jargonun, bu ilmi üsluptan daha çok etkili olduğu ortadadır. Nitekim pek çok milliyetçi genç bu fikirleri benimsemiş, dernek on sekiz ay gibi bir sürede seksen ayrı şubede teşkilatlanmış ve derneğin organize ettiği programlara coşkulu kalabalıklar adeta tam bir adanmışlıkla katılmıştır. Bu tavır ve tutum Türkiye gündemindeki irtica tartışmalarını körüklediği gibi milliyetçilerin Hitlerci, tahrikçi, demokrasi ve inkılâp düşmanı olduğu şeklindeki eleştirilere de dayanak teşkil etmiştir. Derneğin fiilen inkılâp aleyhtarı bir harekâta hazırlandığı iddiası gündeme gelmiştir.¹⁰⁰ Nitekim dönemin sol yayın organları ve solcu aydınları bilhassa Demokrat Parti’yi ve hatta CHP’yi irticacılara fırsat vermekle suçlamıştır.¹⁰¹ Bununla birlikte ideolojik anlamda dernek ile aynı safta görünen hükümetin de bu denli güç kazanan ve tepki çeken bir oluşumun ülkedeki huzur ve sükûnu bozmasından çekinmesi muhtemeldir.

Dinî ve ahlakî konularda hassasiyet gösteren *Mefkûre* dergisinde spor da aynı bağlamda değerlendirilmiş, Gençlik ve Spor Bayramı münasebetiyle yapılan kutlamaların Türk ahlakına mugayir olduğu, bale, Japon güreşi gibi farklı “*cambazlıklara*” rağmen Türk millî oyunlarına yer verilmediği vurgulanmıştır. Bununla birlikte gösterilerde kızların her geçen gün daha açık giyinmesine dikkat çekilerek şort yerine eşofman giyilmesi önerilmiştir. Elbette bu fikirler herkesçe kabul görmeyerek “*kafes ardı ve çarşaf altı ahlakını müdafaa ediyorsunuz*” şeklindeki tenkitlere yol açmıştır.¹⁰² *Mefkûre* dergisinde katı bir muhafazakârlık anlayışıyla kılık kıyafet ile ahlak bağdaştırılmış, gençlerin dinî hassasiyet ile yetiştirilmesi telkininde bulunulmuştur. Benzer şekilde tek partili dönemi eleştirirken kullanılan klasik bir argüman haline gelen camilerin amaç dışı kullanılmasına da değinen *Mefkûre* dergisinde “*bir dönem kapatılan ve ardiye olarak kullanılan camilerin yeniden dolduğu*” ifade edilerek vicdan hürriyetine doğru bir ilerlemenin olduğu söylenmiştir.¹⁰³

Görüldüğü üzere Türk Milliyetçiler Derneği ve *Mefkûre* dergisi, 1950’li yılların başlarında Türkiye’nin iç ve dış politik gündeminin de etkisiyle radikal sağ anlayışı benimsemiş, laiklik, inkılâpçılık, batıcılık, devletçilik¹⁰⁴ gibi cumhuriyetin temel ilkelerine muhalif bir tavır izlenmiştir. Gelenek ve din konusunda yapılan yenilikler milli kutsiyete aykırı görülerek büyük oranda reddedilmiştir. Bu düşüncelerin eleştirilmesi ve Demokrat Parti’nin irtica ve gerici faaliyetler karşısında gerekli önlemleri almadığı yönündeki tartışmalar¹⁰⁵ ise milliyetçilik ve din aleyhtarı bir basın hegemonyasının olduğu iddiasını beraberinde getirmiştir. Kasıtlı olarak derneğe yönelik karalama faaliyetleri yürütüldüğü, irtica ve ırkçılığın milliyetçileri yıpratmak amacıyla kullandığı ileri sürülmüştür.¹⁰⁶ Ancak her ne kadar dergide inkılâp karşıtlığı ve ırkçılık yapılmadığı dile getirilse de yayınlarda katı bir muhafazakârlık ve dindarlık algısının hâkim olduğu görülmektedir.

2.5. Toplumsal Meselelere Bakış

Türk milletini müreffeh bir seviyeye taşımak¹⁰⁷ amacıyla yola çıkan *Mefkûre* dergisi milliyetçileri birleştirmek ve toplumu geliştirmek hedefine yoğunlaşmıştır. Teşkilat, disiplin, ahlak ve kutsal vazife anlayışı¹⁰⁸ temelinde yükselen ideal ile siyasete alet olmadan¹⁰⁹ çalışmak gerektiği fikri teoride kabul edilmiştir. Derneğin parti üstü bir anlayışla halkın refahının sağlanması, millî ruhun canlandırılması ve mefkûreci nesiller yetiştirmek için devlete yardımcı bir teşkilat olarak çalıştığı vurgulanmıştır.¹¹⁰ Bu açıklamalarda Türk Milliyetçiler Derneği’nin Demokrat Parti’ye rakip ve muhalif bir siyasi parti olarak örgütleneceği şeklindeki iddiaların etkisi büyüktür. Derneğin kapatılışına giden süreçte de bu durumun payı büyüktür. Nitekim toplumsal meselelerle yakından ilgilenen *Mefkûre* dergisinde Türkiye’nin gerçeklerinin iyi tanınması gerektiği vurgulanmıştır.¹¹¹ Buna göre; halkın yüzde yetmiş beşi cahil, hasta ve yoksuldur. Pek çok bölgeye elektrik ve su hizmeti götürülemediği. Ülke, ihtiyacı olan sanayi ve teknik ürünleri dışarıdan temin etmektedir. Bu sorunları çözebilecek tek güç olan

⁹⁹ Hikmet Tanyu, “Amerika’da Din ve Dini Eğitim”, *Türk Yurdu*, S. 279/1, Aralık 1959, s. 9-11; İbrahim Kafesoğlu, “Ne Kara Kuvvet Ne Beyaz Taassup”, *Türk Yurdu*, S. 287/2, Ağustos 1960, s. 23-24.

¹⁰⁰ “Bursa’da Bir Komplo Hazırlığı Tespit Edildi”, *Milliyet*, 4 Aralık 1952, s. 1-7.

¹⁰¹ F. Saffet, “İrticayı Körükleyenler”, *Barış*, S. 2, 1 Mayıs 1950, s. 8.

¹⁰² “Gençlik ve Spor Bayramı”, *Mefkûre*, S. 29, 24 Mayıs 1952, s. 1-3.

¹⁰³ Said Bilgiç, “Üniversite Gençliğine Açık Mektup”, *Mefkûre*, S. 31, 10 Ocak 1953, s. 1-3.

¹⁰⁴ M. Nermi, “Devletçilik Çıkmazı ve Demokrasi”, *Yeni İstanbul*, 13 Kasım 1950, s. 1.

¹⁰⁵ Şevket Rado, “Parti Programı Varken”, *Akşam*, 25 Nisan 1951, s. 2.

¹⁰⁶ Necmeddin Sefercioğlu, “İlk Hamle”, *Mefkûre*, S. 31, 10 Ocak 1953, s. 2; “Hürriyet ve İstiklal Gününde”, *Mefkûre*, S. 31, 10 Ocak 1953, s. 2-3.

¹⁰⁷ Metin Kanıpak, “Memleket Davası”, *Türkeli*, S. 2, 18 Aralık 1951, s. 3.

¹⁰⁸ Haydar Özdemir, “Meziyetlerimiz”, *Türkeli*, S. 10, 20 Nisan 1952, s. 7.

¹⁰⁹ Haluk Karamağaralı, “Biz Bize”, *Mefkûre*, S. 23, 29 Mart 1952, s. 1-4.

¹¹⁰ “Başbakan Adnan Menderes’e Açık Mektup”, *Mefkûre*, S. 28, 10 Mayıs 1952, s. 1-2.

¹¹¹ M. Aygen, “İnkılaplarımız ve Tarihçesi”, *Türkeli*, S. 6, 20 Şubat 1952, s. 3-7.

milliyetçilerin ve Türkçülerin karşısında yer alan kesimin varlığı ise tehlikeli boyutlara ulaşmıştır.¹¹² Bu anlayıştan hareketle özellikle “komünist ve sosyalistlere” karşı mücadele etmek derneğin mefkûresi haline gelmiştir. Öyle ki ülkeyi “anarşist fikirlerle” parçalanmaya götürecektir olan bu gruplarla her sahada mücadele etmek bir milliyetçinin temel görevi olarak tanımlanmıştır. Bu bağlamda Nazım Hikmet’in mahkûmiyetinin sonlandırılması için Çiçek Palas’ta İstanbul Yüksek Tahsil Gençlik Derneği’nin düzenlediği toplantı milliyetçi gençlerin müdahalesi ile fiziksel arbedeye dönüşmüştür. Mevcut duruma güvenlik güçlerinin müdahale etmemesi ise “faşist, cahil ve mürteci bir güruhun” devlet tarafından desteklendiği şeklindeki iddiaları beraberinde getirmiştir.¹¹³

Dergide ülkenin fikir seviyesini yükseltmek için çalışmanın ve ilmi bir metot benimsemenin lüzumuna da vurgu yapılmıştır. Ancak Türkiye’de üniversitelerde zaten yüksek tahsil eğitimi verilirken Kant felsefesi, Rousseau felsefesi ve Lock felsefesi gibi dünyayı ilgilendiren fikirler hakkında ayrıntı bilgileri verildiği halde hiçbir üniversite hocasının bunlarla Türkiye’nin gerçeklerini karşılaştırmadığı belirtilmiştir. Buna göre asıl yapılması gereken şey öncelikli olarak Türkiye’nin meselelerini araştırmak, dünyaya nasıl bir izlenim verildiğini tespit etmek ve halkın dinamiklerine eğilmektir. Köklerini milletten alan güçlü bir metotla gelişimin mümkün olacağına inanılmıştır.¹¹⁴ Bu yaklaşımda üniversitelerde sol eğilimli hocaların görev yaptığı ve öğrencilerin sosyalist fikirlerle yetiştirildiği anlayışının payı büyüktür. Öyle ki sol görüşlü aydınların hiçbir zaman milleti ve devleti düşünmediği, ülke gerçeklerinden kopuk olduğu ve farazi işlerle uğraştığı görüşü savunulmuştur.¹¹⁵ Görüldüğü üzere Türkiye’deki geri kalmışlığın temel müsebbibi olarak solcular gösterilmiştir. Mefkûre dergisine göre Türk milliyetçileri yurdu kalkındırmak, halkın refah seviyesini yükseltmek ve çağdaş medeniyetleri anlamakla vazifelidir.¹¹⁶ Bu yolda Avrupa’daki gelişmelerin yakından takip edilmesi gerekli görülmüştür.¹¹⁷ Milliyetçilikte “yaşasın, kahrolsun” gibi günlük laflara ve hissiyatı süsleyen cümlelere itimat devrinin bittiği söylenmiştir.¹¹⁸ Buna rağmen konferanslarda, kongrelerde ve toplantılarda Türk Milliyetçiler Derneği mensubu gençlerin coşkulu sloganlarla yürüyüşler yaptıkları bilinmektedir. Nitekim dernek ve dergi, teoride ilmi bir milliyetçilik anlayışı benimsemiş olsa da pratikte yoğun duygular, coşkulu, harareti ve hamasi bir yaklaşım hareket noktası olmuştur.

2.6. Anma ve Kutlama Faaliyetleri

Mefkûre dergisi tarihî önem arz eden kişileri ve olayları, cemiyetin hafızasını canlı tutan ve mazi ile olan bağları güçlendiren birer unsur olarak görmüştür. Bu doğrultuda dergide Türk milleti için önemli kabul edilen şahsiyetlerin anma ve vefat haberlerine yer verilmiştir. Dergide ilk olarak Milli Mücadele kahramanlarından Yörük Ali Efe’nin vefat ettiği duyurulmuş ve dernek adına Yörük Ali Efe’nin ailesine bir başsağlığı telgrafı gönderilmiştir.¹¹⁹ 25 Ekim 1951 tarihinde Ziya Gökalp’in 27. ölüm yıldönümü için derneğin farklı şubelerinde anma programları tertiplenmiştir.¹²⁰ Özellikle Ankara şubesinin Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinde gerçekleştirdiği anma töreni oldukça ses getirmiş, heyecanlı şiirler eşliğinde coşkun bir atmosfer oluşmuştur. Törende Gökalp’in ilmi, siyaseti ve felsefeyi vatan ve millet selameti için bir vasıta olarak gördüğü vurgulanmıştır.¹²¹ Program sonunda başta Remzi Oğuz Arık’ın bulunduğu bir grubun Hasanoğlan Köy Enstitüsüne giderek coşkun tezahüratlarla orada bir anma gecesi daha yapmaları dikkat çekicidir.¹²² Öyle ki Türk milliyetçilerinin köy enstitülerine ilk andan itibaren karşı oldukları bilinmektedir. Hatta buralarda komünizm propagandasının yapıldığı ve ahlaka mugayir faaliyetlerin yürütüldüğü sık sık dile getirilmiş,¹²³ nitekim köy enstitülerinin kapatılmasından en çok muhafazakâr sağ kesim memnun kalmıştır.¹²⁴ Bu durum göz önünde bulundurulduğunda Hasanoğlan Köy Enstitüsüne gidilmesi ve Ziya Gökalp’i anmak için heyecanlı nutukların verilmesi, milliyetçi bir reaksiyondur. Böylece, komünizm, sosyalizm, solculuk, din aleyhtarlığı ve hatta inkılâpçılık karşısında adeta bir güç gösterisi yapılmıştır.

Mefkûre dergisinde ölüm yıldönümü dolayısıyla anılan bir diğer önemli Türk büyüğü ise Namık Kemal’dir.¹²⁵ Namık Kemal’in vatan ve millet sevgisi ile örülü fikirlerinin Türkçülük ve milliyetçilik şuurunun

¹¹² Haluk Karamağaralı, “Büyük Vazife”, *Mefkûre*, S. 4, 10 Kasım 1951, s. 1.

¹¹³ “Bir Faşist Komplosu Mu”, *Barış*, S. 4, 1 Haziran 1950, s. 5.

¹¹⁴ Erhan Loker, “Dünya Görüşü Anlayışı”, *Mefkûre*, S. 13, 12 Ocak 1952, s. 1-2.

¹¹⁵ Ayrıntılı Bilgi İçin bakınız: Osman Turan, *Gaflten Uyanalım! Üniversitelerdeki Aşırı Solcu Hocalar Meselesi*, Doğu Matbaası, Ankara 1948.

¹¹⁶ Niyazi Tümtürk, “Orman Propagandamız”, *Mefkûre*, S. 29, 24 Mayıs 1952, s. 4.

¹¹⁷ “Milli Gençlik Komitesinin Avrupa Kampanyası”, *Mefkûre*, S. 28, 10 Mayıs 1952, s. 4.

¹¹⁸ Hüseyin Namık Orkun, “Lafla Milliyetçilik Olmaz”, *Mefkûre*, S. 20, 8 Mart 1952, s. 1.

¹¹⁹ “Yörük Ali Efe’yi Kaybettik”, *Mefkûre*, S. 1, 20 Ekim 1951, s. 1-2.

¹²⁰ “Dernek Haberleri”, *Mefkûre*, S. 2, 27 Ekim 1951, s. 1-2; “Kütahya Şubemizde Ziya Gökalp Anıldı”, *Mefkûre*, S. 4, 10 Kasım 1951, s. 2.

¹²¹ “Ziya Gökalp’in Ölüm Yıldönümünde Kaymakam Ali Çankaya’nın Yaptığı Konuşma”, *Mefkûre*, S. 3, 3 Kasım 1951, s. 1-2; “Ziya Gökalp’in Ölüm Yıldönümünde Kaymakam Ali Çankaya’nın Yaptığı Konuşma”, *Mefkûre*, S. 4, 10 Kasım 1951, s. 2; M. Fahrettin Kurzioğlu, “Ziya Gökalp’in Doğum Tarihi”, *Mefkûre*, S. 25, 12 Nisan 1952, s. 1.

¹²² “Ziya Gökalp’in 27inci Ölüm Yılı Dönümü”, *Mefkûre*, S. 2, 27 Ekim 1951, s. 1-2.

¹²³ “Köy Enstitülerinde Gizli Kızıl Faaliyet”, *Her Gün*, 6 Nisan 1949, s. 1; Eşref Aydın, “Köy Enstitülerinin Gerçek Yüzü”, *Devlet*, S. 233, Nisan 1974, s. 6.

¹²⁴ Mümtaz Turhan, “Köy Enstitüleri Masalı”, *Türk Yurdu*, S. 278/1, Kasım 1959, s. 23-34.

¹²⁵ “Vatan Şairi Namık Kemal’den Örnekler”, *Mefkûre*, S. 7, 1 Aralık 1951, s. 1; “Kayseri’de Namık Kemal Günü”, *Mefkûre*, S. 8, 8 Aralık 1951, s. 1.

TÜRK MİLLİYETÇİLERİNİ BİRLEŞTİRME HEDEFİNE YÖNELİK BİR ÜLKÜ HAREKETİ: MEFKÜRE DERGİSİ

doğmasına zemin hazırladığı¹²⁶ belirtilerek “Biz Türkçüler zulme ve istibdada kafa tutmasını Namık Kemal’den öğrendik” ifadeleri kullanılmıştır.¹²⁷ Bu anma yazıları Namık Kemal’in portresi ve mezarı başında çekilen bir fotoğraf ile zenginleştirilmiştir. Dergide anılan bir diğer önemli isim de Mehmet Akif Ersoy’dur. İstiklal Marşı’nın şairi için neredeyse bütün Türk Milliyetçiler Derneği şubelerinde farklı programlar düzenlenmiştir.¹²⁸ Bununla birlikte İstiklâl Harbi’nin önemli kahramanlarından Kazım Karabekir’in de Türk tarihi açısından önemi vurgulanarak komünistlerin Türkiye’deki emellerini engelleyen koyu bir Türkçü ve komünist düşmanı olduğunu anlatan bir anma yazısına yer verilmiştir.¹²⁹ Ayrıca Mehmet Emin Yurdakul,¹³⁰ Azerbaycanlı şair Elmas Yıldırım¹³¹ ve Mevlana hakkında da övgü dolu yazılar yayımlanmıştır.¹³²

Dergide vefat haberleri ve ölüm yıldönümlerinin yanında Türk tarihi açısından kıymetli olaylara da değinilmiştir. Hatta Plevne Savaşı için bir özel sayı çıkarılmak istenmiştir. Ancak teknik imkânsızlıklardan dolayı bahsi geçen sayı yayımlanamamıştır. Plevne’deki kahramanlık ruhunun Türk milleti arasında canlı ve dipdiri bir halde yaşadığı ileri sürülerek, bunun Kore’de tüm dünyaya gösterildiği ifade edilmiştir. Plevne ve Kore savaşları eş değer tutularak “Plevne’de ve İkinci Bir Plevne olan Kore’de şehit düşen Mehmetçiklerin ruhları şad olsun” denilmiştir.¹³³

Kore Savaşı’na hassasiyetle eğilen *Mefkûre* dergisinde Kore hakkında birçok anekdota yer verilmiştir. Bu bağlamda Kore gazilerinden Albay Celal Dora’nın Türk Milliyetçiler Derneği adına Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi konferans salonunda yaptığı konuşmanın millî bir galeyana yol açtığı, yüzlerce kişinin konuşmayı dinlemek için akın ettiği belirtilmiştir. Türk askerlerinin savaş boyunca yaptığı fedakârlıklar ve kahramanlıklar epik bir dille anlatılmıştır.¹³⁴ Kore Savaşı millî mesele olarak görüldüğü için¹³⁵ farklı şubelerde Kore gaziler günü düzenlenmiş,¹³⁶ yapılan konuşmalarda Birleşmiş Milletlerin emperyalizme düşman olduğu ve istiklâl davalarını desteklediği iddia edilmiştir. Birleşmiş Milletlerin ve Amerika’nın dünyadaki nizamın sağlanması konusunda aktif rol aldığı savunulmasında dönemin siyasal konjonktürünün etkisi büyüktür. Öyle ki Soğuk Savaş’ın en hararetli anlarının yaşanıyor olması, DP’nin Amerikan yanlısı bir dış politika yürütülmesi ve dış Türklerin mukadderatının Sovyetler karşısında güçlü bir Amerika’nın varlığına bağlanması bu tavrı etkilemiştir. Bu bağlamda demokrasi, insan hakları, hürriyet ve eşitlik söylemleriyle öne çıkan Batı Bloku’nun Sovyet esaretindeki Türklerin bağımsızlığında bir aracı olması samimiyetle beklenmiştir. Ayrıca ezeli ve ebedi düşman olarak tanımlanan Sovyetler Birliği’nin Türkiye’nin toprak bütünlüğünü tehdit ettiği düşüncesi bir diğer haklı gerekçe olarak sunulmuştur. Nitekim aynı tarihlerde Kore’nin Türkiye’nin meselesi olmadığı, ülke kaynaklarının ve nüfusunun Amerikan emperyalizmine feda edildiği şeklindeki yaklaşım milliyetçi camiada bir karşılık bulamamıştır.¹³⁷ Kore Savaşı sorgusuz sualsiz desteklenmiş, Türklerin bilhassa Kunu-ri Muharebesi’nde üstün bir kahramanlık örneği gösterdiği, bunun tüm dünyada şaşkınlık yarattığı övgü ile anlatılmıştır.¹³⁸

Kore Savaşı münasebetiyle çeşitli konferanslar düzenlenmiştir. General Tahsin Yazıcı’nın konuşma yaptığı konferansa Kore Savaşı gazilerinden Hacı Altın, Ziya Vuruş ve Satılmış Kaya da davet edilmiştir.¹³⁹ Konferans için Ankara’ya gelen Tahsin Yazıcı ve Kore gazileri Ankara Garı’nda Milliyetçi gençler tarafından “Tarih Türk’le Övünsün”, “Bozkurt Yine Asya’da”, “Kürşad’ın Ruhunu Şad Ettiniz”, “Kore Kahramanı Hoş Geldin” yazılı pankartlarla karşılanmıştır.¹⁴⁰

Türk tarihi açısından önemli olayları ve şahsiyetleri anmaya yönelik çalışmalar bununla sınırlı kalmamış, dernek genel merkezi 1952 yılına ait haftalık takvim basılması kararı almıştır. Takvimde Türkçü şahısların hayatları ve millî günler hakkında geniş bilgilerin verilmesi planlanmıştır.¹⁴¹ Milliyetçiliğin temel esaslarından olan Türk millî bilincini arttırmak ve millî şuuru yükseltmek ülküsü tarihi şahsiyetlerin hayatını anlatmak ve tarihi olayların önemini açıklamak şeklinde kendini göstermiştir.

¹²⁶ H. Fethi Gözler, “Namık Kemal Ruhu”, *Mefkûre*, S. 21, 15 Mart 1952, s. 1-2.

¹²⁷ Mehmet Ateşoğlu, Türkçü ve Milliyetçi Namık Kemal”, *Mefkûre*, S. 7, 1 Aralık 1951, s. 1.

¹²⁸ “Ölümünün On Beşinci Yıl Dönümünde Hilal ve İstiklâl Şairi Mehmet Akif”, *Mefkûre*, S. 12, 5 Ocak 1952, s. 1-2; “Tire, Kırkhan ve Muğla’da Mehmet Akif Anıldı”, *Mefkûre*, S. 13, 12 Ocak 1952, s. 1-2.

¹²⁹ Mehmet Ateşoğlu, “Türk Seciyesinin Büyük Timsali Kazım Karabekir”, *Mefkûre*, S. 15, 26 Ocak 1952, s. 1.

¹³⁰ “Mehmet Emin Yurdakul”, *Mefkûre*, S. 14, 19 Ocak 1952, s. 2.

¹³¹ “Acı bir Kayıp”, *Mefkûre*, S. 16, 2 Şubat 1952, s. 1.

¹³² “Şubelerimizden Haberler”, *Mefkûre*, S. 10, 22 Aralık 1951, s. 1-2; “Kütahya’da Mevlana’yı Anma Töreni”, *Mefkûre*, S. 12, 5 Ocak 1952, s. 1.

¹³³ Mehmet Ateşoğlu, “Plevne ve Ruh”, *Mefkûre*, S. 10, 22 Aralık 1951, s. 1-2.

¹³⁴ “Kore Kahramanı Albay Celal Dora’nın Derneğimizin Ankara Şubesi Adına Verdiği Konferans”, *Mefkûre*, S. 1, 20 Ekim 1951, s. 1-2.

¹³⁵ “Gençlik Kore Kahramanları İçin Dün Büyük Bir Toplantı Yaptı”, *Yeni İstanbul*, 15 Aralık 1950, s. 2.

¹³⁶ “Tire Şubemizin Tertip Ettiği Kore Kahramanları Günü”, *Mefkûre*, S. 9, 14 Aralık 1951, s. 1.

¹³⁷ “Kore Savaşı’nın İç Yüzü”, *Barış*, S. 8, Ağustos 1950, s. 4; “Dostalar Şehit, Biz Gazi”, *Medet*, S. 21, 6 Temmuz 1950, s. 1; “Kimin İçin ve Ne İçin Ölüyorlar”, *Tek Cephe*, Temmuz 1952, s. 4.

¹³⁸ “Kore Gaziler Günü”, *Mefkûre*, S. 6, 24 Kasım 1951, s. 1.

¹³⁹ “General Tahsin Yazıcı’nın İstanbul ve Ankara’da Verdiği Konferanslar”, *Mefkûre*, S. 9, 14 Aralık 1951, s. 1.

¹⁴⁰ “Kore Gazilerinden Hacı Altın ve Ziya Vuruş Merasimle Karşılandı”, *Mefkûre*, S. 9, 14 Aralık 1951, s. 1.

¹⁴¹ “Derneğimizin Bastıraçığı Takvim”, *Mefkûre*, S. 2, 27 Ekim 1951, s. 1.

2.7. Kitap ve Dergi Tanıtımları

Mefkûre'ye göre cemiyeti kurtaran ve toplumu yükselten temel unsur okumanın önemini kavrayan bireylerdir. Buna göre okumak başlı başına bir kıymet, okumanın önemini aşlamak ise bir sanattır. Cemiyetin geleceğe güvenle yürüyebilmesi için her iki değere de önem vermesi gerekmektedir. Aksi halde toplumu diplomalı cahiller idare eder.¹⁴² Bu doğrultuda dergide okuyucunun kültürünü artırmak amacıyla milliyetçilik aleyhtarı olmayan kitapların ve süreli yayınların tanıtımını yapılmasına karar verilmiştir. İlk olarak Fethi Tevetoğlu'nun hazırladığı *Büyük Türkçü Ahmet Hikmet Müftüoğlu*¹⁴³ ve Enis Behiç Koryürek'in hayatını ve eserlerini anlattığı çalışmaların tanıtımı yapılmıştır.¹⁴⁴ Yine aynı şekilde Tahsin Burdurlu tarafından yazılan *Yirmi Milyon Türk Haykırıyor* adlı şiir kitabının neşredildiği bildirilmiştir.¹⁴⁵ M. Sadık Aran tarafından yazılan *Ergenekon Yolları*¹⁴⁶ ve Mahmut Aslanbek'in kaleme aldığı *Karaçay ve Malkar Türklerinin Faciası*¹⁴⁷ kitapları hakkında bilgi verilmiştir. Ayrıca Türkçülük hakkında yazılan eserlerin bir de listesi yapılmıştır.¹⁴⁸ Okurlara millî şuur ve entelektüel birikim kazandırmak amacıyla yeni çıkan dergiler hakkında da bilgiler verilerek *Aras, Türkeli, Oğuz*¹⁴⁹ ve *Türklük*¹⁵⁰ dergilerine başarılar dilenmiştir.¹⁵¹

SONUÇ

Osmanlı topraklarında milliyetçilik akımını etkisini gösterip, azınlık cemiyetlerinin varlık kazandığı bir dönemde tepki mahiyetinde ortaya çıkan Türk milliyetçiliği, 1912 yılında Türk Ocakları ile birlikte bir sistematiğe oturmuştur. Türk Ocakları tarafından Türk milletine hizmet etmek ve halkın refah seviyesini arttırarak ilimde, fende, sanatta, sporda ve metotta çağdaş yöntemlerin benimsenmesi esası kabul edilmiştir. Bu doğrultuda 1931 yılına kadar faaliyet gösteren Türk Ocakları, milliyetçileri tek çatı altında toplamayı başarmıştır. Ancak Ocağın kapatılmasının ardından bu teşkilat ve birlik dağılmak zorunda kalmıştır. Milliyetçi camia ise her daim millî bir teşkilatın hasretini çekmiş, bilhassa gençlerin ortak bir mefkûre ile ülke kalkınmasına katkı sağlaması amaçlanmıştır. Millî kaygılarla kurulan birçok dernek 1951 yılında Milliyetçiler Federasyonu ile bir araya gelmiş ve Türk Milliyetçiler Derneği'ni oluşturmuştur. Türk Milliyetçiler Derneği, ülküsünü Allah, vatan, din ve mukaddesatı korumak uğruna çalışmalar yapmak şeklinde belirlemiştir. Bu doğrultuda derneğin yayın organı olarak çıkarılan *Mefkûre* dergisi bir yandan derneğin fikirlerini yayarken bir yandan da milliyetçilerin görev ve sorumluluklarını belirleyerek millî bir ideal ortaya koymuştur. Kısa yayın hayatına rağmen dergi, fikirleri ve üslubu ile dönemin düşün dünyasını etkilemiş, olumlu ve olumsuz anlamda pek çok eleştirinin odak noktası haline gelmiştir. Öyle ki dergi bir yandan inkılâp aleyhtarlığı ve irtica ile suçlanırken diğer taraftan ciddi bir okur kitlesine ulaşmış, gençlerin heyecanlarını perçinlemeyi başarmıştır.

Türk milliyetçilerini birleştirmek hedefiyle yayına başlayan *Mefkûre* dergisinde irdelenen ve savunulan düşüncelerden de anlaşılacağı üzere, 1950'li yıllardaki Türk milliyetçiliği daha önceki misyonundan oldukça uzaklaşmıştır. Öyle ki 1912-1931 yılları arasında inkılâpların, yeniliklerin, cumhuriyetin ve demokrasinin öncülüğünü yapan Türkçüler bu dönemde muhafazakâr İslamcı fikirleriyle Atatürk ilke ve inkılâplarının adeta karşısında yer almıştır. II. Dünya Savaşı yıllarında ırkçı bir mahiyet alan milliyetçiliğin izlerinin devam etmesine rağmen radikal bir dindarlık derginin tavrında etkili olmuştur. Seküler milliyetçilik yerini Türk İslam sentezine bırakmıştır. Türk milliyetçiliğinin temel argümanı haline gelen İslamiyet'in Türklüğü yücelttiği, Türklerin de yüzyıllar boyunca İslam'ı korumak için adeta muhafızlık vazifesi yaptığı fikri kabul görmüştür. Bu dönemde her ne kadar İslam'ın reddettiği ırkçı yaklaşımlara rastlansa da din ile milliyetçilik ilkesel anlamda bütünleştirilmiştir. Kuran'da da ifade edildiği üzere insanların farklı kavimlere ve kabilelere ayrılmış olması ulusların müstakil ve hür bir şekilde varlığını sürdürmesinin gerekliliği fikrinin dayanak noktası olmuştur. Nitekim bu yaklaşım halkın ilgisini kolayca cezbederek zaten CHP devri icraatlarından rahatsızlık duyan gençliğin dernek çatısı altında toplanmasına imkân tanımıştır. Bu dönemde milliyetçiliğin İslamcılık ile iç içe geçmesi nedeniyle ırkçılık yerine dini taassup milliyetçiliğinin temel unsurlarından biri haline gelmiştir. Türk milliyetçilerinin topluma örnek, sağlam karakterli, ahlaklı ve mefkûre sahibi birer fert olarak cemiyeti iyiye ve doğruya ilerletmesi istenmiştir. Burada iyi ve doğrudan kast edilen şeyin ne olduğuna bakmakta yarar vardır. Öyle ki dinî hassasiyetleri zayıf, sol fikirlere eğilimli olan kişiler açıkça "*Moskof*", "*komünist*" olmakla suçlanmış ve bunların cemiyet hayatında ciddi mevkileri işgal etmemeleri istenmiştir. Hatta gençlerin giyim kuşamı, resmî törenlerde ve kutlamalarda sporcuların kıyafetleri dahi eleştiri oklarına hedef olarak, bunların ahlaka mugayir olduğu dillendirilmiştir. Bir kesimin bakış açısına göre oldukça makul kabul edilen bu görüşün bireysel özgürlükleri kısıtlayıcı yanlarının olduğu açıktır.

¹⁴² H. Fethi Gözler, "Millî Meselelerden Okuma İtiyadı", *Mefkûre*, S. 27, 3 Mayıs 1952, s. 1-3.

¹⁴³ "Kitap Köşesi", *Mefkûre*, S. 8, 8 Aralık 1951, s. 1.

¹⁴⁴ "Kitap Köşesi", *Mefkûre*, S. 10, 22 Aralık 1951, s. 1-2.

¹⁴⁵ "Kitap Köşesi", *Mefkûre*, S. 12, 5 Ocak 1952, s. 2.

¹⁴⁶ "Kitap Köşesi", *Mefkûre*, S. 15, 26 Ocak 1956, s. 1.

¹⁴⁷ "Kitap Köşesi", *Mefkûre*, S. 25, 12 Nisan 1952, s. 2.

¹⁴⁸ "Türkçülüğün Tarihi Hakkında Kısa Bibliyografya", *Mefkûre*, S. 22, 22 Mart 1952, s. 2.

¹⁴⁹ *Mefkûre*, S. 17, 16 Şubat 1952, s. 2.

¹⁵⁰ "Yeni Dergiler", *Mefkûre*, S. 20, 8 Mart 1952, s. 2.

¹⁵¹ "Yeni Ülkü Mecmuaları", *Mefkûre*, S. 10, 22 Aralık 1951, s. 1-2.

TÜRK MİLLİYETÇİLERİNİ BİRLEŞTİRME HEDEFİNE YÖNELİK BİR ÜLKÜ HAREKETİ: MEFKÛRE DERGİSİ

Nitekim dergideki tek eleştiri noktası da zaten kılık kıyafet değildir. Çünkü din özgürlüğünün hiçe sayılması ve camilerin depo, ardiye olarak kullanıldığı şeklindeki iddialar adeta çok partili hayatın alışıldık söylemi haline gelmiştir. CHP'ye muhalif muhafazakâr kesimler, buldukları her fırsatta bunları gündeme getirmiştir. *Mefkûre* dergisi aynı şekilde Ayasofya'nın müze olmasına karşı çıkarak "*duvarlarda put resimlerinin sergilendiğini*", yıllarca cami olan kutsal mekâna "*ayakkabularla girildiğini*" söylemiştir. Bu tavır zaten CHP dönemi icraatlarından rahatsız olan, inkılâpları tam manasıyla sindirememiş ve II. Dünya Savaşı'nın yükünü taşımak zorunda bırakılan ekonomik olarak yığıl kitlelerin ilgisini çekmiştir. Millî duyguların coşkun söylemlerle perçinlenmesiyle dernek ciddi sayıda taraftar kazanmıştır. İlk bakışta DP ile aynı safta yer aldığı düşünülen derneğin bu tavrı ise hükümet nezdinde hoş karşılanmamış, DP'yi dahi aşan inkılâp aleyhtarı tutum ve siyasi tehdit korkusu derneğin sonunu hazırlamıştır.

Türk milliyetçilerini birleştirmek ülküsüyle yola çıkan *Mefkûre* dergisi her ne kadar siyasi sebeplerden dolayı uzun süre faaliyet gösteremese de amacına ulaştığı görülmektedir. Başta önemli aydınlar olmak üzere ciddi sayıda taraftar toplamayı başaran derginin en önemli silahı ise komünizmle mücadele olmuştur. Komünizm kuzeyden gelen bir canavar, bir ejder olarak görülüp dehşetle karşılanmıştır. Bir kişinin derginin ideolojik söylemiyle çatışan herhangi bir fikri savunması, onun komünist olduğuna kanaat getirilmesi için yeterli görülmüştür. Bu bağlamda Sovyetler Birliği ve Ruslar ezeli düşman ilan edilmiştir. Türkiye'nin hiçbir zaman Sovyetler Birliği ile iyi ilişkiler kuramayacağı sık sık dile getirilmiştir. Bu yaklaşımı yalnızca milliyetçilik hisleriyle açıklamak tabii ki mümkün değildir. Öyle ki dönemin çift kutuplu dünyasında gerçekten de Doğu Bloku, pek çok ülke için tehdit haline gelmiş ve dış politikada yalnız kalmak istemeyen Türkiye, Batı Bloku'na bilhassa da Amerika Birleşik Devletleri'ne yaklaşmak durumunda kalmıştır. Dönemin milliyetçi basınında ABD dünyaya nizam veren, öncü ve lider ülke olarak anılmıştır. Adnan Menderes hükümetinin ABD ile olan teşriki mesaisi ve alınan ekonomik yardımlar da mevcut algıyı etkilemiştir. Hatta sonradan Altıncı Filo'yu protesto eden gençler "Moskof uşakları" olarak anılmıştır. Sovyetler Birliği'ne karşı takınılan bu tavırda dış Türklerin durumunun payı da göz ardı edilmemelidir. Öyle ki Türk milliyetçileri aşırı sağda olsun ya da olmasın her daim Türk uluslarının bağımsızlığını samimi bir şekilde desteklemiştir. Ancak *Mefkûre* dergisinde bu isteğin şiddetli bir tepki askeri ve siyasi bir müdahalede bulunma arzusu şeklini aldığı görülmektedir. Kore'de kazanılan zaferin bir benzerinin Sovyet topraklarında da kazanılabileceği hatta "*komünistin bağırnın Moskova'da delineceği*" gibi söylemlere yer verilmiştir. Bunda da kahramanlık destanlarıyla yükselen bir ruh halinin etkisi aşikârdır. Bu yaklaşımların somut ve gerçekçi olmadığı ortadadır.

Türk Milliyetçiler Derneği ve *Mefkûre* dergisi, bütün aşırı fikirlerine rağmen kısa bir süreliğine de olsa Türk milliyetçilerini aynı çatı altında birleştirmeyi başarmıştır. Hatta bu dönemde yeniden açılan Türk Ocaklarına gençlerin rağbet etmemesinin bir sebebi de Türk Milliyetçiler Derneği olmuştur. Genç milliyetçileri coşkulu söylemlerle etrafında toplayan dernek ve dergi oldukça kayda değer bir başarıya imza atmıştır. Derginin fikirlerini ve yaklaşımını savunmak her ne kadar mümkün olmasa da bir devrin ve bir kesimin fikri yapısını göstermesi bakımından son derece önemli olduğu kabul edilmelidir.

EXTENDED ABSTRACT

After the nationalist movement affected the Ottoman lands, Turkish nationalism became systematic with the Turkish Hearths in 1912. The Turkish Hearths, which operated until 1931, managed to bring nationalists together under one roof. However, after the closure of the Hearth, this union had to be dissolved. The nationalist segment, on the other hand, has always longed for a national organization and wanted young people to contribute to the development of the country with a common ideal. As a matter of fact, with the end of the single-party system in Turkey, many associations were established under the influence of the atmosphere of freedom. These associations carried out activities in line with their own ideologies. As a matter of fact, associations operating with national concerns came together with the Nationalists Federation in 1951 and formed the Turkish Nationalists Association. The Turkish Nationalists Association, which is formed by the combination of many associations, has determined its ideal as working to protect God, homeland, religion and sacred things. In this regard, *Mefkûre* magazine, published as the publication of the association, not only spread the ideas of the association, but also revealed a national ideal by determining the duties and responsibilities of nationalists. Despite its short publication life, the magazine influenced the world of thought of the period with its ideas and style and became the focus of many positive and negative criticisms.

According to the magazine, which published 31 issues, Nationalists are people who are devoted to their religion, tradition and national culture. It is the most important duty of a nationalist to believe, work and fight in good faith for his country. It was also emphasized that Turkish nationalists are united in moral values and responsibilities. It has been stated that the Turkish nation has gained strength from two elements, religion and nationalism, throughout history. Members of the Turkish Nationalists Association were asked to clearly represent the national ideology and to avoid any behavior that would be misunderstood in their environment, and to stay away from bigotry, superstition and especially politics. Despite this, the association was closely involved in politics, adopted an anti-revolution and anti-Western stance, and adopted a religious bigotry while opposing any

innovations deemed foreign to Turkish culture. This attitude also led to the closure of the association and the magazine in a short time. However, some groups who were disturbed by the actions of the CHP period and could not fully internalize the principles of the republic adopted the ideas and approaches advocated by the Turkish Nationalists Association with sincere enthusiasm. In particular, anti-secular approaches and discourses based on political Islam have been accepted by the public. The association, which is ideologically on the same level with the Democrat Party, accused the opposition, and especially the left-wing press and media outlets, of harming the social order, also with the influence of political support.

Although *Mefkûre* magazine, which set out with the aim of uniting Turkish nationalists, could not operate for a long time, it seems that it achieved its purpose. The most important weapon of the magazine, which managed to gather a significant number of supporters, especially intellectuals, was the fight against communism. It has been deemed sufficient for a person to defend any idea that conflicts with the ideological discourse of the magazine to conclude that he or she is a communist. In this context, the Soviet Union and the Russians were declared sworn enemies. The Turkish Nationalists Association and the *Mefkûre* magazine, despite all their extreme ideas, managed to unite Turkish nationalists under the same roof for a short time. The association and the magazine, which gathered young nationalists around with enthusiastic discourses, have achieved a remarkable success. This study will be useful in showing the intellectual structure of an era and a segment.

KAYNAKÇA

- “Acı bir Kayıp”, *Mefkûre*, S. 16, 2 Şubat 1952, ss. 1.
- “Ahmet Emin Yalman’ı Üç Yerinden Yaraladılar”, *Akşam*, 23 Kasım 1952, ss. 1-2.
- “Amerikan Emperyalizmi Türkiye’yi Nasıl İşgal Ediyor”, *Tek Cephe*, Temmuz 1952, ss. 4.
- “Anadolu Gazeteleri Ne Diyor”, *Mefkûre*, S. 25, 12 Nisan 1952, ss. 1-2.
- “Atatürk’ün 13. Ölüm Yıldönümü”, *Mefkûre*, S. 4, 10 Kasım 1951, ss. 1.
- “Ayasofya Davası”, *Serdengeçti*, S. 30, Haziran 1959, ss. 2.
- “Ayasofya Hakkında Venizolos’un Demeci”, *Akşam*, 19 Temmuz 1952, ss. 1-2.
- “Başbakan Adnan Menderes’e Açık Mektup”, *Mefkûre*, S. 28, 10 Mayıs 1952, ss. 1-2.
- “Bir Faşist Komplosu Mu”, *Barış*, 1 Haziran 1950, S. 4, ss. 5.
- “Birinci Yıl Dönümü”, *Mefkûre*, S. 24, 5 Nisan 1952, ss. 1-2.
- “Bursa’da Bir Komplo Hazırlığı Tespit Edildi”, *Milliyet*, 4 Aralık 1952, ss. 1-7.
- “Cumhurbaşkanına Çekilen Telgraf”, *Mefkûre*, S. 31, 10 Ocak 1953, ss. 1.
- “Derneğimize Yeni İltihaklar”, *Mefkûre*, S. 7, 1 Aralık 1951, ss. 1-2.
- “Derneğimizin Bastıracağı Takvim”, *Mefkûre*, S. 2, 27 Ekim 1951, ss. 1.
- “Dernek Haberleri”, *Mefkûre*, S. 2, 27 Ekim 1951, ss. 1-2.
- “Doğu Türkistan” *Mefkûre*, S. 18, 23 Şubat 1952, ss. 1.
- “Dostalar Şehit, Biz Gazi”, *Medet*, S. 21, 6 Temmuz 1950, ss. 1.
- “Fazilet Celladı Kızıl Anarşist”, *Sebilürreşad*, S. 156/7, Ağustos 1953, ss. 86-96.
- “Fetih Camii Ayasofya”, *Mefkûre*, S. 26, 26 Nisan 1952, ss. 1.
- “Gençlik Kore Kahramanları İçin Dün Büyük Bir Toplantı Yaptı”, *Yeni İstanbul*, 15 Aralık 1950, ss. 2.
- “Gençlik ve Spor Bayramı”, *Mefkûre*, S. 29, 24 Mayıs 1952, ss. 1-3.
- “General Tahsin Yazıcı’nın İstanbul ve Ankara’da Verdiği Konferanslar”, *Mefkûre*, S. 9, 14 Aralık 1951, ss. 1.
- “Go Home! Amerikalılar Amerika’ya”, *Tek Cephe*, Mayıs 1952, ss. 8.
- “Hürriyet ve İstiklal Gününde”, *Mefkûre*, S. 31, 10 Ocak 1953, ss. 2-3.
- “Hürriyet ve İstiklal Gününde”, *Mefkûre*, S. 30, 20 Aralık 1952, ss. 2.
- “İmam Hatip Okulları Açıldı”, *Mefkûre*, S. 5, 17 Kasım 1951, ss. 1-2.
- “İrtica Şebekesi Tahkikatı İlerliyor”, *Akşam*, 29 Kasım 1952, ss. 1-2.

TÜRK MİLLİYETÇİLERİNİ BİRLEŞTİRME HEDEFİNE YÖNELİK BİR ÜLKÜ HAREKETİ: MEFKÛRE DERGİSİ

- “İrtica ve Manası”, *Barış*, S. 2, 1 Mayıs 1950, ss. 1-11.
- “İYTG Derneğinin Nazım Hikmet Meselesi Hakkında Yayınladığı İkinci Beyanname”, *Barış*, S. 4, 1 Haziran 1950, ss. 5.
- “Kayseri’de Namık Kemal Günü”, *Mefkûre*, S. 8, 8 Aralık 1951, ss. 1.
- “Kimin İçin ve Ne İçin Ölüyorlar”, *Tek Cephe*, Temmuz 1952, ss. 4
- “Kitap Köşesi”, *Mefkûre*, S. 25, 12 Nisan 1952, ss. 2.
- “Kitap Köşesi”, *Mefkûre*, S. 10, 22 Aralık 1951, ss. 1-2.
- “Kitap Köşesi”, *Mefkûre*, S. 15, 26 Ocak 1956, ss. 1.
- “Kitap Köşesi”, *Mefkûre*, S. 12, 5 Ocak 1952, ss. 2.
- “Kitap Köşesi”, *Mefkûre*, S. 8, 8 Aralık 1951, ss. 1.
- “Kore Gaziler Günü”, *Mefkûre*, S. 6, 24 Kasım 1951, ss. 1.
- “Kore Gazilerinden Hacı Altınır ve Ziya Vuruş Merasimle Karşılandı”, *Mefkûre*, S. 9, 14 Aralık 1951, ss. 1.
- “Kore Kahramanı Albay Celal Dora’nın Derneğimizin Ankara Şubesi Adına Verdiği Konferans”, *Mefkûre*, S. 1, 20 Ekim 1951, ss. 1-2.
- “Kore Savaşı’nın İç Yüzü”, *Barış*, S. 8, Ağustos 1950, ss. 4.
- “Köy Enstitülerinde Gizli Kızıl Faaliyet”, *Her Gün*, 6 Nisan 1949, ss. 1.
- “Kütahya Şubemizde Ziya Gökalp Anıldı”, *Mefkûre*, S. 4, 10 Kasım 1951, ss. 2.
- “Kütahya’da Mevlana’yı Anma Töreni”, *Mefkûre*, S. 12, 5 Ocak 1952, ss. 1.
- “Lütfi Beydağ’ın Beyanatu”, *Mefkûre*, S. 30, 20 Aralık 1952, ss. 3.
- “Meçhul Bir Şahıs Ahmet Emin Yalman’ı Av Tüfeği İle Yaraladı”, *Milliyet*, 23 Kasım 1952, ss. 1.
- “Mefkûre Yazı İşleri Müdürlüğü’nden”, *Mefkûre*, S. 12, 5 Ocak 1952, ss. 2.
- “Mefkûre’nin Satışı Hakkında”, *Mefkûre*, S. 2, 27 Ekim 1951, ss. 2.
- “Mehmet Emin Yurdakul”, *Mefkûre*, S. 14, 19 Ocak 1952, ss. 2.
- “Milli Gençlik Komitesinin Avrupa Kampanyası”, *Mefkûre*, S. 28, 10 Mayıs 1952, ss. 4.
- “Milliyetçiler Derneği Dün Mahkemece Feshedildi”, *Milliyet*, 5 Nisan 1953, ss. 1-7.
- “Milliyetçiler Derneği Kapatıldı”, *Milliyet*, 23 Ocak 1953, ss. 1.
- “Milliyetçiler Derneğine Ait Tahkikat Derinleşiyor”, *Milliyet*, 24 Ocak 1953, ss. 1.
- “Onlar Türklerdi”, *Mefkûre*, S. 13, 12 Ocak 1952, ss. 1.
- “Ölümünün On Beşinci Yıl Dönümünde Hilal ve İstiklâl Şairi Mehmet Akif”, *Mefkûre*, S. 12, 5 Ocak 1952, ss. 1-2.
- “Prof. Remzi Oğuz Arık’ın Açıklaması”, *Mefkûre*, S. 30, 20 Aralık 1952, ss. 3.
- “Suikast Faili Olarak Şerif Dursun Adlı Bir Şahıs Takip Ediliyor”, *Vatan*, 24 Kasım 1952, ss. 1.
- “Suikast Tahkikatında Yeni Deliller Ele Geçiriliyor”, *Vatan*, 24 Aralık 1952, ss. 1.
- “Şarki Türkistan Hürriyet ve İstiklalinin Şanlı Mücahitleri Derneğimizde”, *Mefkûre*, S. 17, 16 Şubat 1952, ss. 1.
- “Şubelerimizden Haberler”, *Mefkûre*, S. 10, 22 Aralık 1951, ss. 1-2.
- “Tamim”, *Mefkûre*, S. 30, 20 Aralık 1952, ss. 2.
- “Tamim”, *Mefkûre*, S. 12, 5 Ocak 1952, ss. 1-2.
- “Tire Şubemizin Tertip Ettiği Kore Kahramanları Günü”, *Mefkûre*, S. 9, 14 Aralık 1951, ss. 1.
- “Tire, Kırıkhan ve Muğla’da Mehmet Akif Anıldı”, *Mefkûre*, S. 13, 12 Ocak 1952, ss. 1-2.
- “Türk Milletine Beyanname”, *Mefkûre*, S. 30, 20 Aralık 1952, ss. 4.

- “Türk Milletine Beyanname”, *Mefkûre*, 26 Nisan 1952, S. 26, ss. 1.
- “Türk Milliyetçiler Derneği Ankara Şubesi”, *Aras*, S. 3, Mart 1952, ss. 16.
- “Türk Milliyetçiler Derneği Kars Şubesi Fevkalade Kongresi”, *Mefkûre*, S. 2, 27 Ekim 1951, ss. 1-2.
- “Türk Milliyetçiler Derneği Konya Şubesinin Faaliyet Bülteni”, *Orkun*, S. 52, Eylül 1951, ss. 15.
- “Türk Milliyetçiler Derneği Şubelerinin Adresleri”, *Mefkûre*, S. 2, 27 Ekim 1951, ss. 2.
- “Türk Milliyetçiler Derneği’ni İstişari Toplantısı”, *Mefkûre*, S. 3, 3 Kasım 1951, ss. 1-2.
- “Türk Milliyetçiler Derneği’nin Basın Toplantısı”, *Mefkûre*, S. 3, 3 Kasım 1951, ss. 1-2.
- “Türk Milliyetçiler Derneği”, *Mefkûre*, S. 4, 10 Kasım 1951, ss. 2.
- “Türk Milliyetçilerinin Kongresine Doğru”, *Mefkûre*, S. 4, 10 Kasım 1951, ss. 1-2.
- “Türkçülüğün Tarihi Hakkında Kısa Bibliyografya”, *Mefkûre*, S. 22, 22 Mart 1952, ss. 2.
- “Türkiye Milli Gençlik Komitesi”, *Mefkûre*, S. 6, 24 Kasım 1951, ss. 1.
- “Türkiye Sosyalist Partisi Antidemokratik Mevzuat ve Sistem Değişmedikçe Seçimlere Girmiyor”, *Gerçek*, 10 Temmuz 1946, ss. 1.
- “Türkiye Sosyalist Partisi Teşkilatının Esasları Nelerdir”, *Gerçek*, 9 Temmuz 1946, ss. 5.
- “Umumi Merkezin Şubelere Gönderdiği Tamimler”, *Mefkûre*, S. 5, 17 Kasım 1951, ss. 1-3.
- “Vatan Şairi Namık Kemal’den Örnekler”, *Mefkûre*, S. 7, 1 Aralık 1951, ss. 1.
- “Yeni Açılan Şubelerimiz”, *Mefkûre*, S. 3110 Ocak 1953, , ss. 1.
- “Yeni Dergiler”, *Mefkûre*, S. 20, 8 Mart 1952, ss. 2.
- “Yeni İltihaklar Devam Ediyor”, *Mefkûre*, S. 8, 8 Aralık 1951, ss. 1.
- “Yeni Ülkü Mecmuaları”, *Mefkûre*, S. 10, 22 Aralık 1951, ss. 1-2.
- “Yörük Ali Efe’yi Kaybettik”, *Mefkûre*, S. 1, 20 Ekim 1951, ss. 1-2.
- “Ziya Gökalp’in 27inci Ölüm Yılı Dönümü”, *Mefkûre*, S. 2, 27 Ekim 1951, ss. 1-2.
- “Ziya Gökalp’in Ölüm Yıldönümünde Kaymakam Ali Çankaya’nın Yaptığı Konuşma”, *Mefkûre*, S. 3, 3 Kasım 1951, ss. 1-2.
- “Ziya Gökalp’in Ölüm Yıldönümünde Kaymakam Ali Çankaya’nın Yaptığı Konuşma”, *Mefkûre*, S. 4, 10 Kasım 1951, ss. 2.
- AKAN, Vefik Vassaf, “İrk Hıfzısıhhası”, *Bozkurt*, S. 2, Nisan 1939, ss. 39-41.
- AKÇA, Faik “Kıbrıs’a Mektup”, *Türkelî*, S. 12, 20 Mayıs 1952, ss. 5.
- ARIK, Remzi Oğuz, “İdeal ve İdeoloji”, *Özleyiş*, S. 7, Kasım 1947, ss. 134.
- ARIK, Remzi Oğuz, “Tepki”, *Mefkûre*, S. 30, 20 Aralık 1952, ss. 1-3.
- ARIK, Remzi Oğuz, “Türk Milliyetçiler Derneği”, *Mefkûre*, S. 23, 29 Mart 1952, ss. 1-2.
- ARIKAN Mustafa – DENİZ Ahmet, “Türk Ocaklarının Kapatılışı, Borçları ve Emlâkinin Tasfiyesi”, *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, S. 15, Aralık 2004, ss. 401-432.
- ATAY, Falih Rıfkı, “Kızıl ve Kara”, *Ulus*, 19 Haziran 1949, ss. 2.
- ATEŞOĞLU, Mehmet, “Plevne ve Ruh”, *Mefkûre*, S. 10, 22 Aralık 1951, ss. 1-2.
- ATEŞOĞLU, Mehmet, “Türk Milliyetçiler Derneği I. Büyük Kurultay’ından İntibalar”, *Türkelî*, S. 18, 20 Ağustos 1952, ss. 1-3.
- ATEŞOĞLU, Mehmet, “Türk Milliyetçiler Derneği’nin Kuruluşu”, *Mefkûre*, S. 23, 29 Mart 1952, ss. 3.
- ATEŞOĞLU, Mehmet, “Türk Seciyesinin Büyük Timsali Kazım Karabekir”, *Mefkûre*, S. 15, 26 Ocak 1952, ss. 1.
- ATEŞOĞLU, Mehmet, “Türkçü ve Milliyetçi Namık Kemal”, *Mefkûre*, S. 7, 1 Aralık 1951, ss. 1.
- ATSIZ, Nihal, “Devletimizin Kuruluşu”, *Aras*, S. 6, Haziran 1952, ss. 5.

TÜRK MİLLİYETÇİLERİNİ BİRLEŞTİRME HEDEFİNE YÖNELİK BİR ÜLKÜ HAREKETİ: MEFKÛRE DERGİSİ

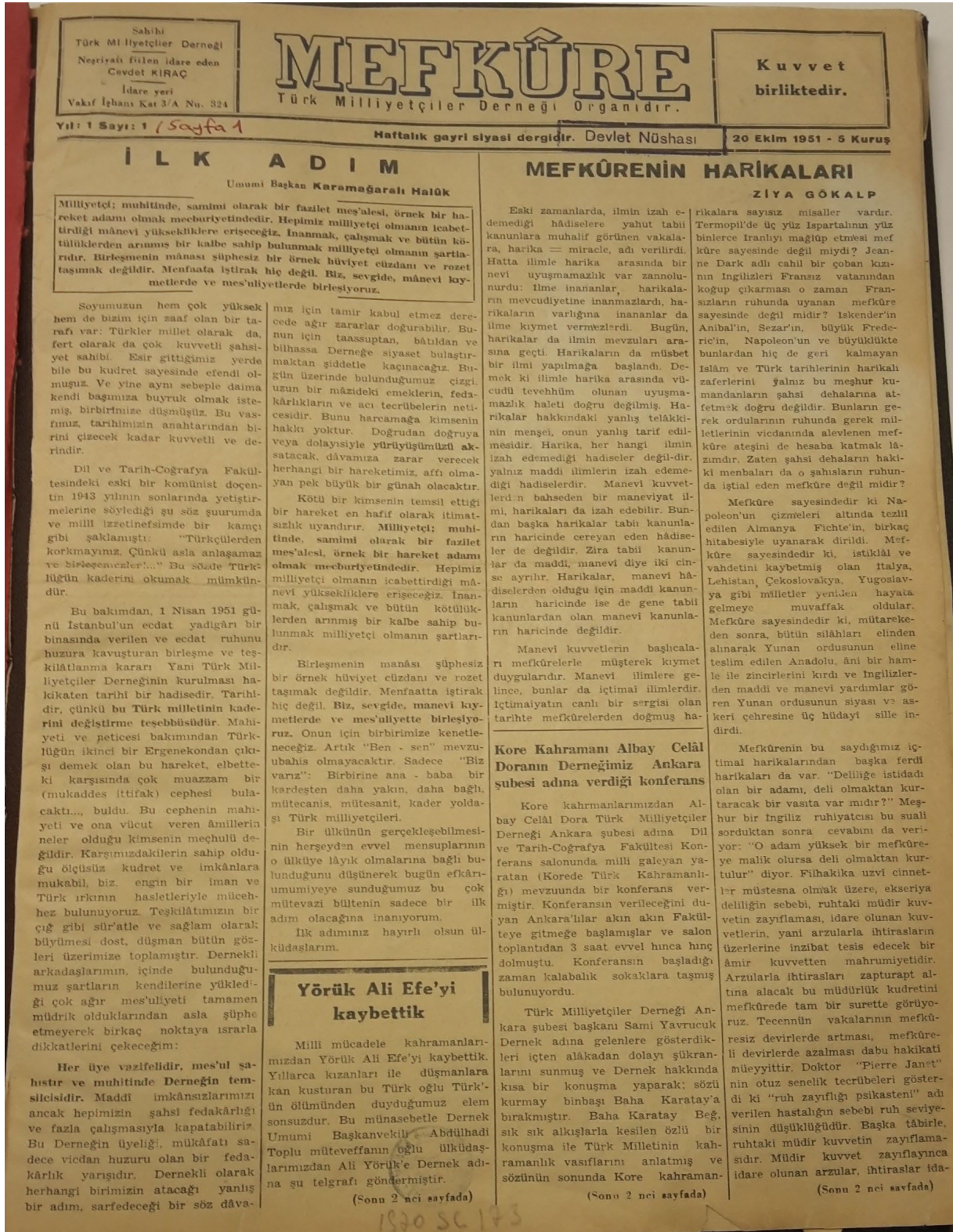
- AVCIOĞLU, Doğan “Yapıcı Milliyetçilik”, *Yön*, S. 4, Ocak 1962, ss. 3.
- AYDIN, Eşref “Köy Enstitülerinin Gerçek Yüzü”, *Devlet*, S. 233, Nisan 1974, ss. 6.
- AYDIN, Harun, “Türk Kültür Hayatında Halkevleri Kütüphaneleri ve Basına Yansımaları (1932-1951)”, *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, C. 12, S. 38, 2024, ss. 451-472.
- AYDOĞAN, Cahit “İkinci Fetih”, *Türkeli*, S. 17, 5 Ağustos 1952, ss. 1.
- AYGEN, Mehmet Sadettin, “İnkılaplarımız ve Tarihçesi”, *Türkeli*, S. 6, 20 Şubat 1952, ss. 3-7.
- AYGEN, Mehmet Sadettin, “Akropolis Palikaryasına Cevap”, *Türkeli*, S. 16, 20 Temmuz 1952, ss. 1-3.
- AYGEN, Mehmet Sadettin, “Türk Milliyetçileri Teşkilatlanırken”, *Türkeli*, S. 9, 5 Nisan 1952, ss. 2.
- Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi (BCA). Başbakanlık Özel Kalem Müdürlüğü(BÖKM). 30-1-0-0\123.784.2 \ 20.01.1953.
- Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi (BCA). Başbakanlık Özel Kalem Müdürlüğü(BÖKM). 30-1-0-0\18.104.48 \ 01.12.1952.
- BERKİ, Bekir, “Türk Milliyetçiler Derneği”, *Serdengeçti*, S. 18-19, Ekim – Kasım 1952, ss. 30.
- BİLGİÇ, Said, “Hakiki Dava Adamı Ümitsizliğe Düşmez”, *Mefkûre*, S. 30, 20 Aralık 1952, ss. 1-4.
- BİLGİÇ Said, “Talebe Federasyonuna Cevabımız”, *Mefkûre*, S. 30, 20 Aralık 1952, ss. 2.
- BİLGİÇ Said, “Üniversite Gençliğine Açık Mektup”, *Mefkûre*, 10 Ocak 1953, S. 31, ss. 1-3.
- BİNOKAY, Enver, “Türkiye’de Komünizm ve Komünizmle Mücadele Cemiyeti”, *Kalem*, S. 3, Kasım 1948, ss. 6-7.
- BURDURLU, Tahsin, “Demir Perde ve Gerisi”, *Türkeli*, S. 11, 5 Mayıs 1952, ss. 4-5.
- CANSEVER, Hasan Ferit “Türk Ocağının Doğuşu ve Türk Ocağı Milliyetçilik İdealinin Hususiyetleri”, *Türk Yurdu*, S. 338/6, Ağustos 1967, ss. 15-19.
- COŞKUNER, K. Fedai, “Türk Milliyetçiliği ve Komünizm”, *Türkeli*, S. 10, 20 Nisan 1952, ss. 4.
- ÇANKAYA, Ali, “Türk Milliyetçiler Derneği Niçin Lüzumludur”, *Mefkûre*, S. 23, 29 Mart 1952, ss. 2.
- DANIŞMEND, İsmail Hami, “Ayasofya Camii”, *Komünizme Karşı Mücadele*, S. 33, Nisan 1952, ss. 3.
- DELİORMAN, Altan, “Ağlayan Mabet Ayasofya”, *Toprak*, S. 47, Şubat 1966, ss. 2.
- GEZGİN, Hakkı Süha, “Ziya Gökalp’in İki Estantanesi” *Türk Yurdu*, S. 5-6, 1-15 Kasım 1942, ss. 150-153.
- GÖKALP, Ziya, “Dehaya Doğru (Küçük Mecmuadan)”, *Türk Yurdu*, 1-15 Kasım 1942, S. 5-6, ss. 180-183.
- GÖKALP, Ziya, “Mefkûrenin Harikaları”, *Mefkûre*, S. 1, 20 Ekim 1951, ss. 1-2.
- GÖKALP, Ziya, “Mefkûrenin Harikaları”, *Mefkûre*, S. 2, 27 Ekim 1951, ss. 1-2.
- GÖKALP, Ziya, “Türk Mucizesi”, *Mefkûre*, S. 5, 17 Kasım 1951, ss. 1-2.
- GÖZLER, H. Fethi, “Yurtta Türk Milliyetçi Dernekler Kurulurken”, *Orkun*, S. 47, Ağustos 1951, ss. 13.
- GÖZLER, H. Fethi, “Mefkûre Nasıl Karşılandı”, *Mefkûre*, S. 7, 1 Aralık 1951, ss. 1.
- GÖZLER, H. Fethi, “Milli Meselelerden Okuma İtiyadı”, *Mefkûre*, S. 27, 3 Mayıs 1952, ss. 1-3.
- GÖZLER, H. Fethi, “Namık Kemal Ruhu”, *Mefkûre*, S. 21, 15 Mart 1952, ss. 1-2.
- GÖZLER, H. Fethi, “Vazife Ahlakı”, *Mefkûre*, S. 16, 2 Şubat 1952, ss. 1.
- HIZAL, Mustafa Z. “İslamiyet’in En Büyük Düşmanı Komünizm”, *İslam*, S. 4/3, Ocak 1960, ss. 110.
- HIZALOĞLU, Mustafa Z. “Bulanık Sözler ve Bulaşık Düşünceler”, *Türkeli*, S. 25, 5 Aralık 1952, ss. 4-5.
- İNKAYA, Yılmaz, “Tassup İstismarcıları ile İşbirliği Eden Politikacılar Mesuldür”, *Akşam*, 11 Aralık 1952, ss. 1-2.
- KAFESOĞLU, İbrahim, “Ne Kara Kuvvet Ne Beyaz Taassup”, *Türk Yurdu*, S. 287/2, Ağustos 1960, ss. 23-24.
- KANIPAK, Metin, “Memleket Davası”, *Türkeli*, S. 2, 18 Aralık 1951, ss. 3.

ÖZLEM SEYHAN

- KARAMAĞARALI, Haluk, “Ayasofya”, *Mefkûre*, S. 27, 3 Mayıs 1952, ss. 1-3.
- KARAMAĞARALI, Haluk, “Biz Bize”, *Mefkûre*, 29 Mart 1952, S. 23, ss. 1-4.
- KARAMAĞARALI, Haluk, “Büyük Vazife”, *Mefkûre*, S. 4, 10 Kasım 1951, ss. 1.
- KARAMAĞARALI, Haluk, “İlk Adım”, *Mefkûre*, S. 1, 20 Ekim 1951, ss. 1.
- KARAMAĞARALI, Haluk, “Üniversite Gençliğine Açık Mektup”, *Mefkûre*, S. 31, 10 Ocak 1953, ss. 1-3.
- KARATAŞ, Murat, “Türkiye’de Çok Partili Hayata Geçiş Sürecinin İç ve Dış Dinamikleri Üzerine Bir Değerlendirme”, *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum*, S. 32/11, Yaz 2022, ss. 303-323.
- KILIÇ, Murat, *Allah, Vatan, Soy Milli Mukaddesat” Türk Milliyetçiler Derneği (1951-1953)*, İletişim Yayınları, İstanbul 2016.
- KIRZIOĞLU, M. Fahrettin, “Ziya Gökalp ve Onu Tanımayanlar”, *Türk Yurdu*, S. 5-6, 1-15 Kasım 1942, ss. 185-193.
- KIRZIOĞLU, M. Fahrettin, “Ziya Gökalp’in Doğum Tarihi”, *Mefkûre*, S. 25, 12 Nisan 1952, ss. 1.
- KODAL, Tahir, “Mustafa Kemal Atatürk ve Türk Ocakları”, *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, S. 52, Eylül 2014, s. 295-314.
- KORKUT, Şaman, “Tarihin Ne Garip Cilvesidir Ki”, *Mefkûre*, S. 19, 1 Mart 1952, ss. 2.
- LOKER, Erhan, “Dünya Görüşü Anlayışı”, *Mefkûre*, S. 13, 12 Ocak 1952, ss. 1-2.
- LOKER, Erhan, “İki Devir”, *Mefkûre*, S. 12, 5 Ocak 1952, ss. 1-2.
- LOKER, Erhan, “Türkçülüğün Sistemleşmesinde İlim Zihniyeti”, *Mefkûre*, S. 9, 14 Aralık 1951, ss. 1.
- LOKER, Erhan, “Türkçülüğün Teşkilatlanması”, *Mefkûre*, S. 6, 24 Kasım 1951, ss. 1-2.
- MÜSTECAPLIOĞLU, Adil “Kültür Hürriyeti”, *Gün*, 3 Kasım 1945, ss. 1.
- NERMİ, M. “Devletçilik Çıkmazı ve Demokrasi”, *Yeni İstanbul*, 13 Kasım 1950, ss. 1.
- NESİN, Aziz, “Arapça Ezan”, *Yeni Baştan*, S. 27, 8 Temmuz 1950, ss. 1-2.
- ORKUN, Hüseyin Namık, “Bir Nisan’ın Manası”, *Mefkûre*, S. 23, 29 Mart 1952, ss. 1-4.
- ORKUN, Hüseyin Namık, “Bugünkü Türkçülüğün Esaslarına Doğru”, *Özleyiş*, S. 7, Kasım 1947, ss. 142.
- ORKUN, Hüseyin Namık, “Her Irkın Üstünde Türk Irkı”, *Bozkurt*, S. 2, Haziran 1939, ss. 1-2.
- ORKUN, Hüseyin Namık, “Lafla Milliyetçilik Olmaz”, *Mefkûre*, S. 20, 8 Mart 1952, ss. 1.
- ORKUN, Hüseyin Namık, “Milli Benliğe Doğru”, *Mefkûre*, S. 2, 5 Mart 1952, ss. 1.
- ORKUN, Hüseyin Namık, “Milliyetçilerimiz”, *Kopuz*, S. 1, Nisan 1956, ss. 4.
- ORKUN, Hüseyin Namık, “Türk Ahlakı”, *Mefkûre*, S. 22, 22 Mart 1952, ss. 1-2.
- ORKUN, Hüseyin Namık, “Türk Gençliği Mefkûre Yolunda”, *Mefkûre*, S. 17, 16 Şubat 1952, ss. 1.
- ÖZALP, İsmail, “Kızıl Tehlike”, *Türkelî*, S. 11, 5 Mayıs 1952, ss. 7.
- ÖZDEMİR, Haydar, “Meziyetlerimiz”, *Türkelî*, S. 10, 20 Nisan 1952, ss. 7.
- ÖZDEMİROĞLU Kaya, “3 Mayıs”, *Mefkûre*, S. 29, 24 Mayıs 1952, ss. 3.
- ÖZDEMİROĞLU Kaya, “Bir Türk Milliyetçiler Derneği Şubesinin Açılış Töreninden Notlar”, *Orkun*, S. 51, Eylül 1951, ss. 12.
- RADO, Şevket “Parti Programı Varken”, *Akşam*, 25 Nisan 1951, ss. 2.
- SAFFET, F. “İrticayı Körükleyenler”, *Barış*, S. 2, 1 Mayıs 1950, ss. 8.
- SARINAY, Yusuf, *Türk Milliyetçiliğinin Tarihi Gelişimi ve Türk Ocakları*, Ötüken Neşriyat, İstanbul 1994.
- SEFERCİOĞLU, Necmeddin, *Türk Milliyetçiler Derneği ve Kapatılış Davası*, Bilgeoğuz Yayınları, 2012.
- SEFERCİOĞLU, Necmeddin, “İlk Hamle”, *Mefkûre*, S. 31, 10 Ocak 1953, s. 2.
- SEFERCİOĞLU, Necmeddin, “Türk Milliyetçiler Derneği”, *Türk Yurdu*, Eylül 2011, Sayı 289.

TÜRK MİLLİYETÇİLERİNİ BİRLEŞTİRME HEDEFİNE YÖNELİK BİR ÜLKÜ HAREKETİ: MEFKÛRE DERGİSİ

- SOFUOĞLU, M. Zeki, “Komünizmle Mücadele Etmenin En İyi Şekli Nedir”, *Serdengeçti*, S. 10, Mayıs 1950, ss. 4.
- SOYSAL, Mümtaz, “Milliyetçilik”, *Yön*, S. 4, Ocak 1962, ss. 11.
- ŞADAN, İzzeddin, “Komünizmle Mücadele”, *Komünizme Karşı Mücadele*, S. 24, Ağustos 1951, ss. 2.
- ŞİBAY, Halim Sabri, “Ziya Gökalp’e Ait Bazı Hatıralar”, *Türk Yurdu*, S. 5-6, 1-15 Kasım 1942, ss. 134-136.
- ŞİMŞEK, Abdulazim, *Komünistin Eşkâli Türkiye’de Antikomünizm*, İletişim Yayınları, İstanbul 2021.
- TANRIKUT, Hasan, “Gelecek Yılların İçtimai ve Kültürel Bünyemizde Daha Büyük Gelişmelere Yol Açacağını Ummaktayız”, *Gün*, 3 Kasım 1946, ss. 1.
- TANYU, Hikmet “Amerika’da Din ve Dini Eğitim”, *Türk Yurdu*, S. 279/1, Aralık 1959, ss. 9-11.
- TOPALLIOĞLU, Abdülhadi “Arkadaşlara Çalışma Sahaları”, *Mefkûre*, S. 11, 29 Aralık 1951, ss. 1-2.
- TURAN, Osman, “Din ve Laiklik”, *Türk Yurdu*, S. 275/1, Temmuz 1959, ss. 1-3.
- TURAN, Osman, *Gafletten Uyanalım! Üniversitelerdeki Aşırı Solcu Hocalar Meselesi*, Doğu Matbaası, Ankara 1948.
- TURHAN, Mümtaz, “Köy Enstitüleri Masalı”, *Türk Yurdu*, S. 278/1, Kasım 1959, ss. 23-34.
- TÜMTÜRK, İsmet, “Komünizmle Mücadele”, *Orkun*, Ekim 1950, ss. 4.
- TÜMTÜRK, Niyazi “Orman Propagandamız”, *Mefkûre*, S. 29, 24 Mayıs 1952, ss. 4.
- Türk Milliyetçiler Derneği Tüzüğü*, Sebat Matbaası, Ankara 1951.
- TÜRKEŞ, Alparslan, 1944 Milliyetçilik Olayları, Kamer Yayınları, İstanbul 1992.
- TÜRKKAN, Refa Oğuz, “Türkçülüğe Bakışlar”, *Gök-Börü*, S. 1/1, Sontışrin 1942, ss. 5-6.
- UYGUR, Ali “Türk Milliyetçiler Derneği Sarsılmaz”, *Mefkûre*, S. 30, 20 Aralık 1952, ss. 1-4.
- YÜCEL Gökberk – BÖLÜKBAŞI, Yusuf Ziya “Türk Milliyetçiliğinde Yol Ayrımı: 3 Mayıs 1944 İrkçılık Turancılık Davası”, *Milliyetçilik Araştırmaları Dergisi*, S. 2/1, ss. 5-30.

Ek1: Mefkûre dergisinin 20 Ekim 1951 tarihli ilk sayısı.

TÜRK MİLLİYETÇİLERİNİ BİRLEŞTİRME HEDEFİNE YÖNELİK BİR ÜLKÜ HAREKETİ: MEFKÛRE DERGİSİ

Sahibi
Türk Milliyetçiler Derneği
Umumi Merkezi
Negrıyatı İfllen idare eden
Ateşoğlu Mehmet
İdare yeri
Yakal İfhanı 2. Kat 210°Nu.
Yılı 2 Sayı 31

MEFKÛRE

TÜRK MİLLİYETÇİLER DERNEĞİNİN ORGANIDIR.
Haftalık Gayri Siyasi Dergidir

Benim İmmetlim
dalâletle birleşmez.
Hozreti Muhammed

10. OCAK. 1953 - 10 Kuruş

ÜNİVERSİTE GENÇLİĞİNE AÇIK MEKTUP

İnkılâp namına istibdat yaratmaya ve vicdanla ra, kafalara tahakküme kalkmak ahlâksızca olduğu kadar da budalacadır. Bizim Cumhuriye timiz Sovyet tipi cumhuriyet değildir.

KARMAĞARALI

Kardaşlarım,
Size neslinizden ve içinizden biri olarak hitap ediyorum: Farkın sadece insan ömrünün en güzel çağı olan talebeliği altı-yedi yıl geride bırakmış olmanızdır. Bunu; yetişme şartlarımızın, heyecanlarımızın ve yaşadığımız hadiselerin benzer olduğu na işaret etmek için kaydettim.

Hangimizin en çok sevdiğimiz, hocamızı kendimizden geçerek dinlediğimiz ders tarih değildi? Çünkü damarlarımızı yakan büyük millet olarak yaşamak ihtirasını ancak tarihimize daldığımız zaman tatmin edebiliyorduk. Türklüğün dünyaya istikamet verdiği; zayıfların sığınadığı ol duğu bayrağımızın refahın, saadetin adaletin sembolü olarak dalgalandığı günler şimdi mazide kalan uzak bir rüyadır. Türlü sebeplerle dağıldık çok tük. Türk tarihinin son yaprağı yazı lyordu. Fakat bu şerefli ve büyük yaşamak iradesi bize tam bir inkın sızlık içinde istiklâl harbimizi kazandırdı. Çok şükür bugün bayrağımızın altındayız.

Fakat her şey bitti mi?
Türk âleminde bakınız: Kırk - elli milyon Türk esirdir. En basit insan haklarından mahrum, eziliyorlar, sü-rülüyorlar, yokediliyorlar. Hesabı bilinmiyor ve sorulamıyor.

Ya Anadolu?.. Bu diyarda taş devrini yaşayanların bulunduğundan haberdar mısınız? Okuma yazma nis betini biliyor musunuz? Her yıl ve remin içimizden söküp aldığı kardaş sayısını söyleyebilir misiniz? Kültür istiklâline sahip olmayan bir milletin siyasi istiklâlinin eğreti olduğuunu hiç düşündünüz mü?

Bunları, Anadolunun içinden gelen sizlerden daha iyi kim bilebilir? Maksadım yaralı yüreğinizi kanatmak değil; sizleri, neslimize düşen ağır mesuliyeti paylaşmaya çağırma ktır. Acıyı bütün hücrelerinde, tâ ca nevinde duyanlar, kendilerini Türklü ğün maddî - manevî kurtulması kal kinması yoluna vakfedenler; bu muazzam dâva için bütün kuvvetleri, e mekleri birleştirmek zarureti önünde bir çatı altında toplandılar. Bu mukaddes ocağ, mâlûm gazetelerin ve içimizdeki Türk düşmanlarının ismi etrafında kıyamet kopardıkları Türk Milliyetçiler Derneği'dir. Burada sizin büyüğünüz - küçüğünüz hepsi münevver, binlercesi üniversite mezunu veya üniversiteli - onbin mefkûreci a rı gibi çalışıyor.

Gözünüzü yine tarihe çekeceğimizi Bilebildiğimiz zamanlardan beri düş manlarımızın bize tatbik ettikleri bir oyun var: Türkü Türke düşürmek... Bu oyuna geldiğimiz zaman daima yenilmiş oğyarın yüzünü güldürmüğüz. Bizi yıkan amillerin bağında bu zaafımız yer alıyor. Artık, geçmiş ders olsun, bu oyuna gelmeyelim. Son za manlardaki mel'un ve sinai tahrikat yine bir kardaş kavgaası doğurmaya, Türkü Türke kırdırmaya müteveccih tir. Gençliği "İnkılâpçı, ve "İnkılâp düşmanı, olarak parçalamak istiyor lar. Bu yolda çalışanların bir kısmı da sizin içinizdedir. Tahrikâtın kaynağını işaret ediyoruz: Bu parçalanmadan menmün olacak, faydalanaacak kimler dir?

Mesele, üzerinde ciddiyetle durul masını icabettirecek ehemmiyettedir. Sizler vicdanınıza, mefkûrenize tama men yabancısı emellere âlet edilmek isteniyorsunuz.

Dileğimizin şudur:
Evelâ Türk Milliyetçiler Derne ğinin inkılâp düşmanlığı ve menleke te zararlı olduğu hakkında ne bildi ğinizi kendi kendinize sorunuz. Bun lar mevsuk mudur, yoksa beğineci ko lun propogandası mı? Ondan sonra si ze Dernek aleyhinde bulunanları sıkış tırınız: Söyledikleri neye dayanıyor? Mürteci olduğumuza dair tek misâl versinler. Hüsnüniyet sahibi ve ciddi bir münevver olarak meseleyi ele alır sanız aleyhte bütün söylenilenlerin bir anda tebahhur ettiğini göreceksiniz.

Bu sözlerim; tarafsız olanlar doğ ruyu ve Türklüğün menfaatını arayan lar içindir. Kastlı olanlarla, gençliği parçalamakta menfaat bulanlarla, A- tatürk sevgisini ve inkılâpları istia mar ederek onların ticaretini yapan larla ayrı konuşacağız.

Üniversitelileri temsile lâyık olma dıkları halde türlü tertiplerle başını za geçmenin yolunu bulmuş olanlara ve sözde Devrim'cilere huzurunuzda soruyoruz:
Niçin talebelikleri bir türlü bit- mez?
Şerefli insanlar için ölüm olan hangi suçlarla mahkemeye verilmiş lerdir?
İtalya seyahatinin içyüzü nedir?
Daima Atatürkün yolunda olduk larını söyledikleri halde niçin Ata- Sonu 3. sayfada

Cumhurbaşkanına Derneğe çekilen telgraf

Talebe Federasyonu temsilcilerinin Reaisicumbura ziyareti sırasında Derneğimiz aleyhine yalan ve iftiraya istinaden yapılan konuşma temsilcilerle beraber giden beş üyemiz tarafından tesbit edildikten sonra Umumi Başkan Said Bilgiç Reaisicumbura şu telgrafı çekmiştir:

**Sayın Celâl Bayar
Cumhurbaşkanı
ANKARA**

Türk milliyetçiliğinin fikriyatını yapmış zevattan müteşekkil bir heyet muvacehesinde Derneğimize irticaa taraftarlık ve komitacılık isnat eden Talebe Federasyonu müessesileriyle medeni insanlara has bir tarzda hesaplaş mağa hazırız. Bunların sizi ziyaretlerinde vaki iddialarını bir de bu isteğimizin işiğ altında tetkik buyurmanızı istirham ederim.

Hürmetlerimle.

TÜRK MİLLİYETÇİLER DERNEĞİ
Umumi Başkan
İsparta Milletvekili
SAİD BİLGİÇ

YENİ AÇILAN ŞÜBELERİMİZ

Derneğimize karşı yapılan düşmanca hücumlar devam ederken; her zaman olduğu gibi şübelerde açılmakta devam etmektedir. Bunlardan üçüne ait bilgi aşağıdadır. Ayrıca birçok müracaatlar Umumi Merkezce gözden geçirilmektedir.

ZİLE Şubesi Müteveccih Heyeti:

DURMUŞ OĞUZ	İ Tüccar
OSMAN TOPÇU	İ Öğretmen
AHMET FİKRET TEKE	İ Tüccar
FATİN OĞUR	İ Tüccar
İHSAN SARISOY	İ Çiftçi

Adres: Tüccar Durmuş Oğuz eliyle - Zile Devamı 3. sayfada

Nu. 14 **TAMİM** 26.12.1952

1 - Derneğimizin Mürettiphanesi kurulmuştur. Bundan böyle şübelerimizin her türlü dizgi ve baskı işleri maliyet bedeli şübece ödenmek üzere kendi müessesemizde yapılacaktır.

2 - Mefkûrede yayımlanmak üzere, şübelerin bütün çalışmalarının günü gününe ve doğrudan doğruya dizgiye verilebilecek şekilde (Mefkûre gazetesi) kaydıyla gönderilmesi Umumi Merkezın ağır yükünü hafifletmek bakımından faydalı olacaktır.

3 - Her derneğimizin Mefkûreyi muntazaman alması veya abone olması Derneği hiçbir yardıma muhtaç bırakmayacaktır.

Bilgi edinilmesini ve gereğinin yapılmasını ehemmiyetle rica eder, saygılarımı sunarım.

**Umumi Başkan
İsparta Milletvekili
Said Bilgiç**

Ek2: Mefkûre dergisinin 10 Ocak 1953 tarihli son sayısı

GTTAD

Makale Bilgileri:	
Etik Kurul Kararı:	<i>Etik Kurul Kararından muaftır.</i>
Katılımcı Rızası:	<i>Katılımcı yoktur.</i>
Mali Destek:	<i>Çalışma için herhangi bir kurum ve projeden mali destek alınmamıştır.</i>
Çıkar Çatışması:	<i>Çalışmada kişiler ve kurumlar arası çıkar çatışması bulunmamaktadır.</i>
Telif Hakları:	<i>Çalışmada kullanılan görsellerle ilgili telif hakkı sahiplerinden gerekli izinler alınmıştır.</i>
Article Information:	
Ethics Committee Approval:	<i>It is exempt from the Ethics Committee Approval</i>
Informed Consent:	<i>No participants.</i>
Financial Support:	<i>The study received no financial support from any institution or project.</i>
Conflict of Interest:	<i>No conflict of interest.</i>
Copyrights:	<i>The required permissions have been obtained from the copyright holders for the images and photos used in the study.</i>

**TÜRK MİLLİYETÇİLERİNİ BİRLEŞTİRME HEDEFİNE YÖNELİK BİR ÜLKÜ
HAREKETİ: MEFKÛRE DERGİSİ**